JURNALUL S.F.

Anul III Nr. 98
Săptămînal de cultură
SCIENCE – FICTION
16 pagini - 250 lei

Lansarea numărului 100

CRONICĂ DE CARTE

telex intern

CONCURS DE INTEGRAME

File din istoria literaturii SF

MICHAEL WELAN

GORDON R. DICKSON

Medalion

COSTI GURGU

NU CUMVA TE-AI NĂSCUT LA CÎTEVA SECOLE DUPĂ MOARTE, DOMNULE ASIMOV?

Isaac Asimov, maestrul literaturii SF, pare un "Etern" întors în timp pentru a modifica sensul istoriei culturii.

Pentru cei ce au citit deja cărțile apărute pînă acum din Ciclul Fundației *(5 volume publicate de editura Nemira)*, lectura acestui al șaselea volum "Fundația și Pămîntul" va reprezenta o lectură cursivă, punctată deseori cu reveniri la romanele precedente, cît și la romanele din Ciclul Roboților și Ciclul Imperiului.

Golan Trevize, cel care în "Marginea Fundației" hotărîse doar pe baza intuiției ca viitorul omenirii din întreaga Galaxie să se îndrepte spre o Gaia galactică *(Gaia fiind "planeta-organism" unde oamenii, animalele, plantele, pietrele - practic fiecare atom - participă la realizarea unei desăvîrșite armonii conștiente)*, va fi personajul cheie și în această epopee spațială. El caută prin întreaga galaxie enigmaticul Pămînt, planeta de origine a tuturor "lumilor", planetă învăluită acum într-o aură mitologică. Acolo speră să găsească motivația rațională a deciziei sale. Dacă și ce va găsi, veți afla parcurgînd penultimul volum al acestei saga dublu premiată HUGO-NEBULA pentru cea mai bună serie a tuturor timpurilor.

Însoțitorii lui *Golan* în dificila-i încercare sînt *Pelorat* - un istoric

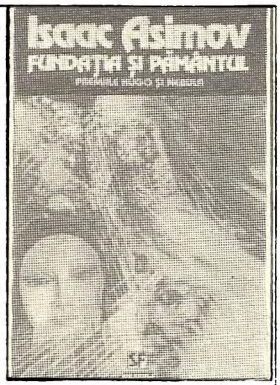

care s-a specializat de-a lungul timpului în mitologia avînd drept centru Pămîntul - și Bliss - o componentă/bucată/prelungire a planetei-organism care obișnuiește să se refere la ea însăși cu (cel puțin) ciudatul pronume *"EU / NOI / GAIA"*.

Dincolo de acțiunea romanului transpar adînci meditații ce completează sfera conceptelor filosofice asimoviene. Nu știu dacă cineva a încercat să desprindă din paginile marelui scriitor american pasajele strict meditative care se pot constitui într-un tratat filosofic de mare calibru.

Un alt aspect tulburător al operei asimoviene îl constituie "realismul" deosebit al "predicțiilor" ce apar atît de "natural" integrate în contextul acțiunii încît se poate vorbi de o sinonimie între cum este privit astăzi Jules Verne și cum va fi privit mîine Isaac Asimov.

Remus CERNEA

Ne-a vizitat Bogdan Stoian, student în anul III la ASE. Este unul dintre fanaticii fani ai Jurnalului SF și primul dintre ei care și-a achitat taxa de participare la lansarea numărului 100. Mulțumim Bogdan, felicitări pentru premiul primit.

PAȘI PRIN KOONTZUL DE CENUȘĂ

În decurs de numai două săptămîni editura Nemira ne-a propus în cadrul colecției BABEL-HORROR două romane semnate Dean Koontz, unul dintre scriitorii considerați marii maeștri ai genului.

Deși calitativ peste medie, romanele în cauză nu cred că se numără printre marile reușite ale lui Koontz datorită lungimilor descriptive și a dialogurilor mult prea aride și lipsite de spontaneitate (de, pe-acolo se plătește la cuvînt!). La acestea se adaugă (în cazul "Ucigașilor..." mai ales) defecțiunile traducerii (într-o singură frază un hamburger se "degradează" succesiv pînă la stadiul de crenvurșt, iar apoi de cîrnat). Dar nu pot fi nedrept și să nu semnalez și faptul că există în ambele romane pasaje cu adevărat literare.

Trecînd acum de la general la particular să vorbim un pic despre "Ucigași în numele Domnului" (titlu nefericit, ales - probabil - pentru rațiuni comerciale; cel original fiind mult mai sugestiv). Tema romanului este mult uzitatul motiv al copilului cu puteri psi, conflictul romanului rezultînd din identificarea acestuia - de către membrii (și mai ales de către lidera spirituală) unei minorități religioase - cu maleficul OMEN, Antichrist, Fiul Întunericului, etc. Lor li se opun mama copilului și șeful unei agenții de detectivi care fiind angajat inițial pentru protecția celor doi își vede rînd pe rînd oamenii, agenția și casa dispărînd datorită atacurilor furibunde ale sectanților. Romanul este o urmărire contra-cronometru presărată cu tot felul de deus-ex-machina, uneori mai mult decît gratuite. Ambiguitatea finalului nu este foarte susținută de ansamblul narațiunii.

"Miezul nopții" este mult mai reușit, deși suferă de aceleași lungimi supărătoare, mai ales pentru cineva care a citit destule scrieri cu licantropisme. În afara transformărilor morfologice regăsim în roman savantul nebun, copilul urmărit, bătrînul invalid și bineînțeles invincibilul agent F.B.I. care descurcă toate itele. În acest decor ultracunoscut găsim totuși și dovezi ale măiestriei autorului. Foarte reușite sînt pasajele ce descriu lupta șerifului pentru dominarea instinctelor ancestrale ce-l îndeamnă la imunda transformare. De altfel acest personaj secundar este cel mai realizat din întregul roman. Spre final autorul pare că s-a plictisit de propriul text și-l expediază abandonînd o pistă extrem de promițătoare care putea duce la o inovație în cadrul genului, mă refer la acea regresiune a trei dintre personaje pînă la un stadiu amoebic.

Oricum per ansamblu două romane destul de cenușii, nici pe departe negre (așa cum ar fi fost normal).

Ionuț BĂNUȚĂ

3129945
int. 258
TELEX INTERN
2107136

 # Zilele NEMIRA vor fi și anul acesta doar o zi: 23 decembrie și lansările de carte, precum și premierea concursurilor de proză vor avea loc în incinta Casei Universitarilor.

Simbătă 10 decembrie 1994, ora 16,30 va avea loc lansarea numărului 100 al Jurnalului SF.

Fanii pot expedia taxa de participare (5000 de lei) pe adresa redacției pînă la data de 1-XII-1994.

Cred că ați remarcat cu toții excelenta ținută grafică a ultimelor apariții purtînd sigla *N.* Cărțile cu pricine sînt tipărite în Germania și - chiar dacă nu toate cărțile editate de Nemira vor avea aceleași caracteristici - am aflat că vor mai fi și altele tipărite în aceleași condiții. Printre ele "UBIK" și "OMUL DIN CASTELUL ÎNALT", ambele semnate Philip K. Dick.

În perioada 19-20 XI ac a avut loc la Iași Zilele Quasar - In Memoriam Dan Merișca organizate de Ministerul Învățămîntului, Casa de Cultură a Studenților Iași și Cenaclul Quasar.

Au participat: Oana Durican, Ovidiu Bufniță, Dan Popescu, Doru Pruteanu, Răzvan Haritonovici, Mihail Grămescu, Adrian Bănuță, Alexandru Ungureanu, Mihai Dan Pavelescu, redactorii Super Novei și membri cenaclului Quasar.

Ionuț Bănuță

CICA

Săptămîna trecută vă anunțam ședința Consiliului de Con-Ducere al FNTSF. În urma alegerilor cărășelul nostru de suflet era cît pe-acolo să înoate în vicepreședința apelor externe. Lucru perfect normal dacă ne gîndim că săptămîna trecută l-am găsit tronînd pînă și în săptămînalul *"Academia Cațavencu"* la rubrica "O poziție pentru vîrsta a treia" sub titlul de sezon: *Cărășelul zăpezilor..*

Săptămîna aceasta Liviu Radu a împlinit f(r)u-moa-(p)sa vîrstă de 4(-)6 (fugebate-și-astupă) de ani. Alături de obișnuitele (m)u-ră(tu)ri redacția JSF (recte red. șef) s-a lăsat convins(ă) să-l dedice (în sfîrșit) un număr special ()99. Să trăiască, să mai dea (fri-p(iep)turi, sand-vici(i)-uri, vin(e), pe-p(i)si(ci), texte-(stosteron) (mai puține) etc.) (AutoLISP-ul bată-l vina!)

La sărbătorirea lui Liviu Radu a participat și Mihail Grămescu care - deși sosit direct de la Iași - le-a propus invitaților o (nevinovată în aparență) partidă de Scrabble, administrîndu-le o bătaie soră cu Verdunul.

După celebrul chef Liviu a plecat în stațiunea unde își abandonase soacra (cu oarece gînduri perverse) deoarece a ajuns la concluzia (mama el de inflație !) că e mult mai rentabil să-o țină în viață. Marian Irimia a declarat că e mai rentabil în congelator.

Duminică seară, Ionuț Bănuță a pătruns în cocheta (1.5 x 2 m.) bucătărie a lui Dănuț Ivănescu și a reușit să-i smulgă un interviu. Banda (magnetică) a fost înaintată Departamentului Decriptări al SRI pentru eliminarea plescăiturilor și clinchetelor care infestează banda.

Întrucît Dan Tărăcilă lichidează afacerea, *(beau äia de la QV de St(r)ing - Notă Dino 1)* începînd de săptămîna viitoare "Asociația Quo Vadis?" își va schimba locul de ședințe.

La Zilele Quasar SN-iștii au fumat numai Monte Carlo.

DINO

JURNALUL ®

Editat de : INTACT SF

PREMIILE CONVENȚIEI NAȚIONALE DE SF 1993 - PLOIEȘTI
CONVENȚIEI EUROPENE DE SF 1994 - TIMIȘOARA
GEOVALY SRL - BUCUREȘTI (activitate promoțională)
CONVENȚIEI NAȚIONALE DE SF 1994 - BAIA MARE

COLECTIVUL DE REDACȚIE :

Adrian BĂNUȚĂ
(Redactor șef)

Nicolae C. ARITON, Ionuț BĂNUȚĂ, Ovidiu BUFNILĂ, George CEAUȘU, Sebastian CORN, Mihail GRĂMESCU, Cristian IONESCU, Mara POPA M. D. PAVELESCU, Dan POPESCU, Petrică SÎRBU, Isabela ION
(REDACTORI)
Marian IRIMIA, Mihai SAMOILĂ
(FOTOREPORTERI)

ADRESA REDACȚIEI:
Șoseaua București-Ploiești, nr. 25-27, sector 1, București
Tel. 2107136, 2109366, 2109946

RĂSPUNDEREA MATERIALELOR REVINE AUTORILOR

Director administrativ : *Titus GUVIR*
Tehnoredactare computerizată *Adrian și Ionuț BĂNUȚĂ*
Culegere: *Roxana Rogojinaru*
Corectură: *Nicu GECSE*
Montaj offset: *Georgiana DUCMAN, Mariana SEBE, Silvana GREERE*

JURNALUL S.F. este înscris în Catalogul Presei la poziția 2.128. Abonamentele se pot face la orice oficiu RODIPET. Cititorii din străinătate se pot abona prin RODIPET SA PO BOX 33-35, telex 11995 Telefax 3129432 București - România Piața Presei Libere nr. 1

Acest săptămînal face parte din rețeaua națională a publicațiilor JURNALUL

Redactor șef: Marius TUCĂ

Tiparul executat la INTACT

32.

FILE DIN ISTORIA MODERNA A LITERATURII SF ANGLO - SAXONE

Clyde Staple Lewis s-a născut în anul 1898. A avut tinerețea unui veritabil *dandy*, fiind atras în același timp de științele oculte, în care avea încredere totală privind salvarea sufletului său. A urmat o perioadă în viața sa în care doar filozofia și metafizica au fost punctele de interes. Citea revistele Sf ale vremii - pe care le considera ca reprezentante ale Răului - și se hotărăște să aleagă această formă literară pentru a-și prezenta ideile teologice și teza sa privind lupta dintre Bine și Rău. Eroul din OUT OF THE SILENT PLANET este un profesor de la Cambridge, pe nume Ranssom, care este răpit și transportat pe planeta Marte. Află cu această ocazie că această planetă, precum și Perelandra (Venus), sînt părți componente ale Raiului lui Dumnezeu, și sînt conduse de către îngeri, creaturi făcute din lumină și energie, care asigură fericirea poporului lor în gloria divină. Nu același lucru se poate spune despre Pămînt, condus de către un înger decăzut (Diavolul), care l-a izolat pe om de Dumnezeu. Din acest motiv, alte planete sînt în comuniune cu Creatorul lor, în timp ce Pămîntul este tăcut și stăpînit de către Rău. Inspirat din Stapledon și H.G. Wells, C.S.Lewis ne oferă în acest prim volum al trilogiei sale, un tablou al civilizației de pe Marte, cu formele de viață existente, demne de orice roman SF modern. În a doua carte a trilogiei, Ramson, personajul principal, este transportat pe Venus, unde, din nefericire, acțiunea trenează exasperant de plictisitor pentru cititori. În ultimul roman al trilogiei, THE HIDEOUS STRENGHT, forțele diabolice și puterile divine nu se sfiesc să se înfrunte în colegiile britanice. Specialiștii afirmă că, cu fiecare pagină adăugată romanelor ce alcătuiesc trilogia, calitatea scade direct proporțional.

Să părăsim pentru cîteva momente librăriile și redacțiile revistelor SF, pentru a ne referi la fandom, a cărui cristalizare începuse în anii '30. În anii 1934-1937, **Fantasy Magazine** era fanzinul nr.1 în top. Ideea de fanzin a acelor ani nu se potrivește cu cea din zilele noastre, ca exemplu, **Fantasy Magazine** nu se deosebea cu nimic de o revistă SF, singura diferență era aceea că ear realizată de către amatori. În septembrie 1934, Abraham Merritt acceptă să publice în paginile sale o nuvelă inedită, cu ocazia aniversării celui de-al doilea an de apariție. De asemenea, numerele speciale cu ocazia celei de-a treia și a patra aniversare au fost excepționale. În septembrie 1935, editorii fanzinului **Fantasy Magazine** au cerut la cinci autori de science-fiction și cinci de science fantasy să scrie o nuvelă pe o tema comună, impusă, fiecărui autor revenindu-i 2-3 pagini din aceasta. Titlul povestirii, la ambele categorii a fost The CHALLENGE FROM BEYOND. Versiunea science-fiction a fost scrisă de către Stanley Weinbaum, Donald Wandrei, Edward Elmer Smith, Harl Vincent și Murray Leinster. Versiunea fantasy a fost realizată de către Catherine L. Moore, Abraham Merritt, H.P. Lovecraft, Robert Howard și Frank Belknap Long Jr., o serie de nume care ar fi onorat paginile oricărei reviste a timpului și chiar de astăzi. Specialiștii afirmă că textul SF este un eșec, toate segmentele fiind lipsite de valoare. Nu același lucru se poate spune despre cel fantasy, unde au ratat calitatea doar Catherine L. Moore și Robert Howard, dar în care ceilalți trei au realizat pasaje demne de interes. În mod special Lovecraft, a cărui intervenție în text ocupa mai mult spațiu decît toți ceilalți 4 la un loc! Anul următor, septembrie 1936, textul vedetă a numărului a fost o nouă nuvelă semnată de cinci autori: Eando Binder, Jack Williamson, Edmond Hamilton, Raymond Z. Gallun și John Russel Fearn, cu o dificultate suplimentară. Nuvela a fost scrisă începînd cu sfîrșitul, Fearn este cel care a scris ultimele pagini și le-a trimis lui Raymond Z. Gallun, care a scris partea a patra, etc.

Iată comentariul lui Gallun privind contribuția sa la text: „Sfîrșitul acestei nuvele era cel mai rău pe care îl văzusem pînă atunci, și a rămas la fel și acum". Edmond Hamilton scria la rîndul său: „Voi oferi un premiu de o mie de dolari celui care va putea să-mi spună despre ce va fi vorba în ultimele două părți a textului. Și voi oferi un premiu de zece mii de dolari celui care va putea să-mi spună despre ce este vorba în ce am scris eu. Asta mi se pare nuvela cea mai interesantă din istoria SF-ului".

Jack Williamson comenta mult mai sobru: „După părerea mea, va fi o excelentă nuvelă science-fiction cu condiția ca subiectul să fie succeptibil de a fi înțeles".

Eando Binder a declarat la terminarea nuvelei, adică la începul ei: „Am încercat cît mai bine de a continua la fel de demențial, urmînd exemplul celorlalți autori, și sînt sigur că nu am fost cu nimic mai prejos în redactarea poveștii aproape inexplicabile. Poate, cu un mic efort suplimentar, cred că aș fi reușit să fac o redactare complet de neînțeles pentru cititori. Dar, sper că nici așa nu e ceva prea rău". Cu toate părerile pesimiste ale autorilor, THE GREAT ILLUSION este un text logic și pe înțelesul tuturor, cei drept fără prea mare valoare literară...

Dacă **Fantasy Magazine** reprezintă fanzinul nr. 1 în top, el nu este singurul, întrucît fandomul se dezvoltase puternic în acești ultimi ani. Mai multe mici convenții au reunit fanii, pînă cînd a fost organizat primul **Worldcon**, la New York,în 1939, adunînd pentru prima oară toți fanii genului. Dintre cei mai celebrii ai timpului: Forrest J. Akerman, Jack Darrow, Olon F. Wiggins, Harry Warner Jr., Erle Korshak, Donald A Wollheim, Sam Moskowitz, Robert W. Lowndes, Miss Morojo, W. Lawrence Hamling, Bob Tucker, Ray Bradbury și Larry T. Shaw.

În anul 1936, fandomul avea să fie victima unei grave crize: „războiul agrafelor", care i-a pus în două tabere pe Wilson „Bob" Tucker, viitorul autor de romane polițiste și SF, și pe Donald A.. Wollheim, care avea să devină mai tîrziu, unul dintre cei mai mari editori de science-fiction. Întreaga poveste se rotea în jurul utilizării agrafelor metalice pentru legarea revistelor SF. Curierul cititorilor revistei **Astounding Stories** a fost ecoul acestor discuții pro și contra pe o durată de mai multe luni, pînă cînd F.Orlin Tremaine primește o scrisoare de la o tînără care se recomandă logodnica lui Bob Tucker. Ea anunță moartea acestuia și se făcea intermediara unei scrisori pe care acesta o redactase și avea în intenție să o trimită redacției revistei **Astounding Stories**. Tremaine a publicat scrisoarea, fără să bănuiască că este victima unei farse de prost gust.

Anul 1938 este considerat de către specialiștii genului ca sfîrșitul unei perioade de aur. Aceasta doar de unii dintre specialiști, pentru că împărțirea istoriei SF-ului în „ere" este subiectivă, iar alte „glasuri" dau ca „perioadă de aur" alte perioade. Într-un număr al unei reviste aparținînd concernului Munsey, unul din cititori se referea la vîrsta de aur a Sf-ului anilor 1880-1890!

Indiferent de opiniile specialiștilor, această perioadă poate fi considerată ca o perioadă a „însămînțărilor" pentru recolta de mai tîrziu, trecerea de la un SF infantil la unul adult, sub influența unor redactori de reviste ca Hugo Gernsback și F. Orlin Tremaine, dar și talentului unor autori iubiți la vremea lor, iar astăzi căzuți într-o nedreaptă uitare: Raymond Z. Gallun, Nat Schachner, etc.

(va urma)

Nicolae C. ARITON

MICHAEL WHELAN

Motto: "Demnitatea unui artist stă în datoria sa de a ţine treaz simţul miraculosului în lume"

(G. K. Chesterton)

"Eu nu am talent artistic; din punct de vedere chimic îmi lipseşte complet. Totuşi, sînt capabil să admir talentul la altcineva. Mi se pare miraculos să poţi să ilustrezi, nu o scenă concretă, ci o abstracţiune imponderabilă. În acest sens Michael Whelan străluceşte, reuşind să pătrundă substratul unei cărţi, mai bine decît însuşi scriitorul. Mă întreb cum o face!"

(Isaac Asimov)

Michael Whelan s-a născut în Culver City, California. Tatăl său era inginer aerospaţial. Datorită slujbei, era nevoit să se mute destul de des dintr-un oraş într-altul, în acest fel W. a copilărit în numeroase localităţi din California.

În timpul liceului a urmat cursurile de vară ale Şcolii de Artă "Rocky Mountain" din Denver. Mai tîrziu, la Universitatea Statului San Jose, a studiat biologia şi artele.

Primii trei ani s-a îndreptat cu precădere spre visul său din copilărie, biologia şi în special anatomia. Însă, în final a ales ca obiect principal de studiu, artele.

După absolvire, W. şi-a continuat educaţia la "Art Center College of Design" din Los Angeles şi în scurt timp şi-a început cariera artistică.

La ora actuală trăieşte în Connecticut cu soţia şi fiica.

"Fără nici un dubiu, W. este unul dintre cei mai populari artişti de SF/F din toate timpurile. Nimeni după ce a văzut pictura de pe coperta cărţii "The Robots of Dawn", nu a putut uita acea primă privire a mult prea umanului robot al lui Asimov, din zorii planetei Aurora. Nimeni nu poate să vadă redarea planetei Pern şi să nu creadă că dragonii lui Anne McCaffrey trebuie să trăiască cumva, undeva. Viziunile lui W despre ţinuturi imaginare şi creaturi fantastice sînt mult mai expresive şi pline de viaţă. Are un adevărat dar de a le conferi realitate pe pînză. Dar probabil, mai multt ca orice altceva, muncaîl face pe W să dea tot ce-i mai bun în el."

Don Munson

Costi GURGU

Costi Gurgu declară:
„Iniţial am fost convins că a fi fan SF înseamnă să fii un tip deosebit, cu o cultură peste medie."

- Ce poţi spune cititorilor JSF despre tine?

- M-am născut în anul de graţie 1969. Mă ocup cu scrisul, iar în timpul liber sînt student la Drept.

Am intrat în fandom prin clasa a IX-a cînd împreună cu fostul meu coleg Alin Gălăţescu *(actualmente realizator al emisiunii de sf la Radio Tinerama n.r.)* am descoperit cenaclul Solaris. Mai tîrziu am descoperit şi Marţienii, iar în clasa a XI-a am fost printre membrii fondatori ai cenaclului ProspectArt.

De scris m-am apucat mai devreme. În şcoala generală doi colegi vorbeau despre "Seniorii războiului" *(aşa am şi descoperit S.F.-ul!)*. Unul dintre ei, care scria poveşti cu piraţi spaţiali, mi-a devenit bun prieten. Astfel am început şi eu.

După primele încercări am scris şi o variantă autohtonă a *"Războiului Stelelor"*. Bineînţeles că toţi au interpretat-o ca SF umoristic.

- Ai fost tentat vreodată s-a dai la JSF?

- O dată cînd m-a supărat Adi. Dar n-am dat-o, pentru că n-am vrut să am mustrări de conştiinţă.

- Cînd ai debutat, cu ce şi unde, şi - dacă poţi - spune-ne ceva şi despre vreun eventual model literar în scrierile tale.

Am debutat în primăvara lui '93 cu fragmente (accidentale) din povestirea "Îngeri de metal", în JSF. Dar adevăratul debut a avut loc cu povestirea "Minunata Caoara", la puţin timp după aceea, tot în JSF.

Iniţial, în toiul îngîmfării adolescentine, am încercat să scriu precum Kafka, neluînd în seamă ameninţarea că El este unic. Apoi, am fost tentat şi de Gerard Klein. Însă, acum mi-a trecut.

-Scrii pentru succes sau doar pentru că-ţi place?

-În primul rînd scriu pentru că-mi place şi pentru că aş exploda dacă nu m-aş exterioriza prin scris. Însă aş fi ipocrit să nu recunosc că-mi place succesul şi că visul meu este să trăiesc din scris.

-Ce părere ai despre fanii din România şi despre noua generaţie de scriitori SF?

În general destul de bună. Iniţial am fost convins că a fi fan SF înseamnă să fii un tip deosebit, cu o cultură peste medie. Aşa erau fanii din România! Acum constat, atît la ei ca şi la întreaga generaţie de adolescenţi, o atracţie mult mai mică spre cultură cu tot ceea ce presupune ea şi o tendinţă sporită doar spre partea distractivă şi uşoară a lucrurilor.

Probabil fanii SF nu trebuie să aibă neapărat o cultură peste medie. Oricum, însă, ei sînt încă un grup mai aparte.

Cît despre noua generaţie de scriitori SF sînt şi mai buni şi mai slabi, iar unii sînt foarte buni. Cred că în viitor vor fi o forţă.

-Ce hobby-uri mai ai?

-Istoria, go-ul, călătoriile în jurul lumii, artele plastice, planurile de viitor internaţional cu tine, gastronomia (în special cea bazată pe specialităţi pescăreşti), turismul montan, muzica şi multe altele, deşi ştiu că sînt în contrast cu omul secolului XX - specialistul.

-Ce scriitori îţi plac cel mai mult?

-Kafka, Kafka, Kafka şi pe celelalte locuri Gerard Klein.

-Cum visezi noaptea: SF sau alb-negru?

-Horror.

-Scrii ceva acum?

-Da. "Contrapartida în comerţul internaţional" - lucrarea de diplomă.

-Baftă!

-Să fiel La fel.

A consemnat
DIA VALI

Corozîune

Costi GURGU

Liniște. Liniște. Liniștea și zgomotul ploii bolnave, care curge în torente de pe compact disc, îmi îmbibă urechile. Singurătatea din mulțime și flăcări de lumînări scoțînd întunericului sala de piatră a inițierii. Brațele întinse pe butuci, Frații Mătăsari ridicînd securile și zzzip. Urletele de mătase ale ploii, urletele poroase ale pietrei...

Tremur violent și tot trupu-mi tremură cînd încerc să mă ridic. Am toate oasele sfărîmate și sesizez că urletele au încetat. Halucinam. În jur nici un contur, doar un păienjeniș de umbre. Îmi holbez cît pot ochii și disting prin pîclă siluete apropiindu-se. Sîngele începe să-mi vîjîie și amorțeala îmi piere înecată. Mîinile îmi pipăie asfaltul, deci sînt pe stradă, și-mi încordez auzul. Fișș, fișș, piei unsuroase tîrîndu-se încet, dar sigur, din ce în ce mai aproape.

Blestem și mă ridic cu tot corpul zdrențuit. Sînt un fachir nenorocit căruia îi este frică de cuie, de cînd prin toți mușchii îi circulă liber ace. Acum sîngele e un torent nebun care-mi bubuie la tîmple stropindu-mi cerul gurii cu gustul amărui al primejdiei. Caut reflex șișul din mînecă, dar nu cade nimic. Înjur înăbușit, cu frica umflîndu-mi-se în pantaloni și pipăi la piept după box, dar nici ăsta nu mai e. Transpirația mi se transformă în duș rece cînd constat că nici cuțitele din cizme nu le mai găsesc. Sînt un purcel care guiță în fața pericolului. Și atunci cînd o mînă îmi pipăie glezna, explodez. Lovesc ca un dement cu piciorul liber strivind carnea moale și unsuroasă a canalilor ce se îngrămădeau la picioarele mele.

Și deodată, încă un duș rece mi se scurge-n izmene cînd hărmălaia sparge liniștea devoratoare a unsuroșilor. Icnituri înăbușite, paturi de arme lovind cu sete, voci excitate turnînd grețoșenii. Vederea tot nu mi-a revenit, ce dracu am putut să beau(?), nu-mi rămîne decît să mă lipesc de zidul din spate și să aștept. Mîini puternice mă ridică pe sus și mă transportă la lumină. Cineva îmi descarcă un spray în ochi. Răcnesc fulgerat de durere și mă lovesc în cădere de cizma unuia. Dar în cîteva secunde, înțepăturile din ochi și durerile de cap dispar și încep să disting contururile, apoi ușor, ușor, amănuntele.

Ei drăcie! Sînt în mijlocul unei patrule a băieților albaștri. Zîmbesc larg și prietenos ca un apucat. Unul din ei, cu o stea argintie pe masca metalică, se apleacă și-mi întinde un cilindru sigilat.

– Ia băiete și du-l lui Lemnete Bătrînu personal. Acum avem ordin să te escortăm la gară.

Vestea mă turtește complet. De unde știu ei cine sînt sau cine e Lemnete Bătrînu'? Și dacă știu, de ce nu mă arestează?

Siluete mișcîndu-se cu încetinitorul în lumina gălbuie a lumînărilor ce tremură sub răsuflarea noastră grea.

Un zgomot îi înfioară pe toți, un zgomot incredibil. „Ce-i asta?" întreb. „Plouă", răspunde Carlo, Generalul Mătăsarilor. „Plouă, repetă ca un șuier n-ai mai auzit-o?", mă sfredelește cu întrebarea și-l simt deodată sinistru și solemn. Da, sinistru și solemn, ca un călău. „Cunosc cuvîntul...", „Asta-i ploaia George, patroana inițierii prin Proba de Apă" mă întrerupe murmurîndu-mi parcă un mare secret. „Ploaia", repet pătruns vag de misticism. „Da, ploaia de apă, apa vieții..." „...și a coroziunii". Să nu mai spui asta niciodată, niciodată", îmi șuieră la ureche Carlo.

Tresar și amintirea îmi aduce acru de vomă în gură. Trenul gîfîie peste suprafața lunatecă a cîmpiei. Întunericul e rupt de năframe de ceață. Am pierdut trenul de seară. Privesc hipnotizantele întinderi sterpe, altădată grase și păroase, ale Cîmpiei Bărăganului, cel mai mare deșert din sud-estul Europei, și-mi repet că am pierdut trenul de seară ca să mă desprind de hipnoza peisajului deșertificat al poluării și să mă concentrez la problema mea: cum am ajuns pe o stradă dosnică, cu buzunarele golite și ochii orbiți de mătasea fierului?

Mi se zbîrlește pielea numai cînd mă gîndesc ce concentrație am putut să înghit. Nu că nu m-am drogat niciodată pînă acum, dar cu mătasea fierului e groasă și mai ales în cantități mari.

Ia să vedem, după întîlnirea cu mătăsarii din Dobrogea pentru fixarea ultimelor amănunte privind transportul de lemn de săptămîna viitoare, cel mai mare transport din istoria Lemneților, *Isuse și eu să cad în rahatul ăsta exact acum*. După întîlnire m-am dus ca de obicei la Leni-pisica de mare, tîrfulița adusă de mătăsari pentru protocol. La ea am băut doar un ceai de alge, *afît de prețios*, adus tot de mătăsari prin contrabandă, numai pentru clienți de prim rang. Valorează greutatea lui în aur. E doar puțin mai ieftin ca lemnul.

Am trecut la treabă cu Leni și după nu îmi mai amintesc nimic. După, m-am trezit în stradă. Deocamdată fac doar o adunare și-mi iese că Leni mi-a băgat mătase în ceai. Deci strică doza afît de prețioasă de ceai, plus riscul orbirii, plus motivul (care o fi ăla) pentru care a făcut-o, trag linie și am de partea cealaltă că atunci cînd o să mă întorc o spintec, îi ferfenițez branhiile sau mai bine îi bag o doză triplă de mătase, să-i explodeze ochii de tîrfă nenorocită.

Încerc să mă calmez ca să trec la următoarea operație-pentru cine lucrează? Ecuațiile astea întotdeauna mă înnebunesc. Cel mai probabil, lucrează pentru mătăsari, doar e cățeaua lor. Dar ei de ce au făcut-o, puteau foarte ușor să-mi croiască niște buzunare-n burtă încă de la întîlnire. Doar eram singur. N-are nici un sens, ce dracu ar

putea să urmărească?

Pentru cine ar mai putea lucra tîrfa? A doua ecuație și fac sistem-pentru băieții albaștri. Ar jupui-o mătăsarii și oricum nu știu cît ar rămîne nedescoperită. Și totuși așa-i - ce albăstreala mă-sii vroiau de la mine? Dacă știau de Lemnete Bătrînu' știau și ce învîrt eu în București, și atunci de ce naiba nu mi-au făcut-o? Trebuie să fie o miză mai mare și asta-i ce ascunde probabil mesajul. Aici adunarea nu mai iese. Doar dacă... prostii, pentru nimic în lume băieții albaștri n-ar lucra cu mătăsarii. Chiar pentru nimic?

Cei mai înverșunați dușmani ai rețelelor de droguri sînt Albaștrii. De cînd au luat puterea de la Verzi, duc un război continuu. Verzii mergeau pe conceptele ecologiste clasice:micșorează nene gradul de poluare și refă natura. Adică vezi tu, nu mai poluăm, dar nici nu cooperăm cu natura, ci o adaptăm. Chestie care firesc că n-a mers de nici o culoare. Și într-un tîrziu, după anii Coroziunii Universale, Verzii au pierdut. Nu mai erau decît o adunătură hărțuită.

De data asta facem o scădere și ne ies Albaștrii, singurii care au răzbit în lupta pentru putere cu platforma: Ce-ar fi să vedem iar cerul albastru? Și într-un fel aveau dreptate. Lumea se săturase de un cer veșnic verde și murdar, de ziceai că stăm cu capu-n jos atîrnați deasupra unei mlaștini puturoase. Deci au venit Albaștrii cu mîinile curate: nu sîntem noi cei vinovați de Coroziunea Universală, nu noi am secătuit pămîntul, am transformat apa sau animalele. Noi vrem să mai salvăm ce se poate. Dar altfel, înțelegînd natura, ocrotind-o și intrînd în circuitul ei ca să nu se mai întoarcă împotriva noastră.

Astfel au pornit Marele Program de Adaptare a Omului la Natură - s-au creat oameni unelte, dar simple, rudimentare. Ori noi avem nevoie de oameni-foreză, oameni-conductă, oameni-bobină, chestii mult mai complicate și deocamdată inaccesibile. Singura reușită adevărată o reprezintă Oamenii-Canal, sau Canalarii, curățătorii de canale, fără de care igiena orașelor este imposibil de întreținut de cînd apa s-a transformat în gelatină și nu mai poate fi folosită adecvat pentru așa ceva. În schimb, ei mănîncă toate deșeurile, toate zoaiele și apoi elimină ce n-a folosit organismul sub formă de urină roșiatică, care lichidă fiind, se scurge cu ușurință prin vechea canalizare.

Oricum însă, noul mediu acționează și el asupra oamenilor, punînd piedici experimentelor Albaștrilor. Dacă adaug la asta și alienarea esențială a noilor trăsături ale Omului Adaptat, datorată drogurilor, e simplu de înțeles de unde atîta înverșunare împotriva traficului de droguri. Așa că ultima mea concluzie nu prea merge. Nu prea, dar știu eu?

Ce dracu se întîmplă? E a treia oară că-l simt cum

mă spionează. Mă ridic aparent somnoros și mă îndrept clătinîndu-mă spre capătul vagonului. Trecînd pe lîngă bancheta spionului arunc furiș o privire. Un tip ghemuit de parcă ar dormi, cu masca acoperită de o cîrpă. Ce mătasea-mă-tii ascunzi sub cîrpă imbecilule? Ies din vagon și mă așez comod pe scările ce duc la etaj, așteptînd. E mai întuneric decît în vagon, dar deja mă obișnuiesc cu el și disting destul de bine siluetele celor trei călători ce dorm trîntiți pe bagaje, în holul dintre vagoane. Sînt doar cultivatori de brînză de pămînt, mirosul greu dîndu-i de gol. Nu-mi fac griji în privința lor.

Din vagon iese bănuitor spionul, căruia îi e greu să se acomodeze brusc cu întunericul, așa că mă lansez. Două picioare în mufă, un cot în stomac și încă unul în bărbie, apoi îi trîntesc pe podea și mă așez peste el. Cultivatorii treziți se ghemuiesc înspăimîntați și tăcuți. Nu-i bag în seamă și zmulg cîrpa de pe masca spionului.

– Fir-a-ți ai draculuil scuip cu năduf pe masca lui. Așa pricepeți să respectați o înțelegere?

Masca dezvăluie pe obrazul stîng, lîngă ureche, o floare roșie de care atîrnă niște panglici - mătăsarii. Sesizez cu coada ochiului mișcarea mîinii și cu un gest la fel de rapid i-o strivesc sub călcîi. Urlă ca un apucat. Pe podeaua vagonului au rămas bucățele de pește cu solzi sclipitori împrăștiați pînă sub scară. Un cap de pește, cu botul căscat și plin de colți mă privește sticlos, iar de sub genunchiul meu se vede ieșind ciotul mîinii pește. Proastă alegere. Dacă era ceva mai solid, un crocodil bună-oară, rămîneam fără toc. Dar oricum, avem deci de-a face cu un ofițer al mătăsarilor. Unul care a trecut proba de apă, ceea ce înseamnă că e un tip dur, nu glumă.

Îi mai trag una în capul pieptului, apoi îl ridic, pentru că singur nu se mai poate ține, și mă apropii de ușă. Răsuflă greu de la lovitura în plex, dar cu ultimile sforțări se agață de barele de susținere și încearcă să spună ceva, ceva ce îi iese doar ca un horcăit. Îi bag un pumn în coaste și dă drumu' la bare cu un geamăt puternic. Deschid ușile și mă pregătesc să-l lansez, cînd cu o ultimă sforțare răcnește: „... ajut... termină... trebuie să te ajut...!"

Mă opresc în ultima clipă și-i privesc. De ce nu pot să-i văd moaca acum nenorocitului? Îl întorc cu fața spre cîmpia ce fuge în mare viteză în sens invers și ținîndu-i mîinile întoarse la spate-l întreb:

– Ce ziceai că faci?

Răsuflă adînc și continuă cu o voce gîfîită și întretăiată de icnituri:

– Aseară am descoperit că Leni lucra pentru Albaștri. Am stors-o și am aranjat-o. Pot s-o dovedesc. Ne-a zis că nu știa ce vor de la tine, că ea doar trebuia să te drogheze și să te arunce-n stradă. De restu' se ocupau ei. Așa că am fost să te acopăr, să văd care-i pontul.

– Dovada.

– Dă-mi drumu' la mîna dreaptă.

I-o eliberez din strîmtoare, iar el și-o îndreptă spre buzunar.

– Hei, hei, ușurel. Vreau să văd cum te miști, îi tai eu avîntul.

Și-o apropie încet de buzunar, apoi la fel de încet o scoate și întinde mîna spre spate.

Are ceva legat într-o folie de plastic. O desfac cu o mînă și în palma lui rămasă întinsă cade un ochi însîngerat, cu irisul albastru. Scuip îngrețoșat, dar înainte de a-l azvîrli din mînă îl întreb:

– Și de unde știu că-i al ei?

– Cred că ai observat că la ochiul drept avea pe iris o pată mică galbenă. Se tot lăuda cu ea.

Mă apropii iar şi-l privesc cu atenţie. Dumnezeule, ce greaţă poate să-mi fie. Înghit cu greu şi în fine reuşesc să disting pata cea galbenă. Este ochiul ei, ochiul lui Leni. Ce să-i faci păpuşo, dacă ai încurcat jocurile? Şi totuşi la noi nu s-ar întîmpla aşa ceva niciodată. Mătăsarii ăştia, nişte javre. Îl pocnesc peste mînă şi ochiul sare din tren. L-aş arunca şi pe el dacă nu m-ar interesa amănuntele.

Lumina verzuie a dimineţii răsfiră o atmosferă mucegăită prin luminatoarele prafuite ale mansardei vechiului bloc părăsit. Iniţiaţii sînt întinşi pe saltele sub şuvoiul acvatic al zilei.

Feţele îşi sfărîmă dinţii sub măşti, dar numai corpul redă suferinţa pe care o îndură. Lîngă ei zac cioturile mîinilor stîngi, tăiate aproape de cot, din a căror carne înmuguresc forme, siluete, profiluri, cel mai adesea animale de pradă, cu instinct de vînător. vulturi, peşti carnivori, reptile rapace, chiar şi caracatiţe Sînt şi forme nereuşite care nu înseamnă nimic, doar muguri de carne informă.

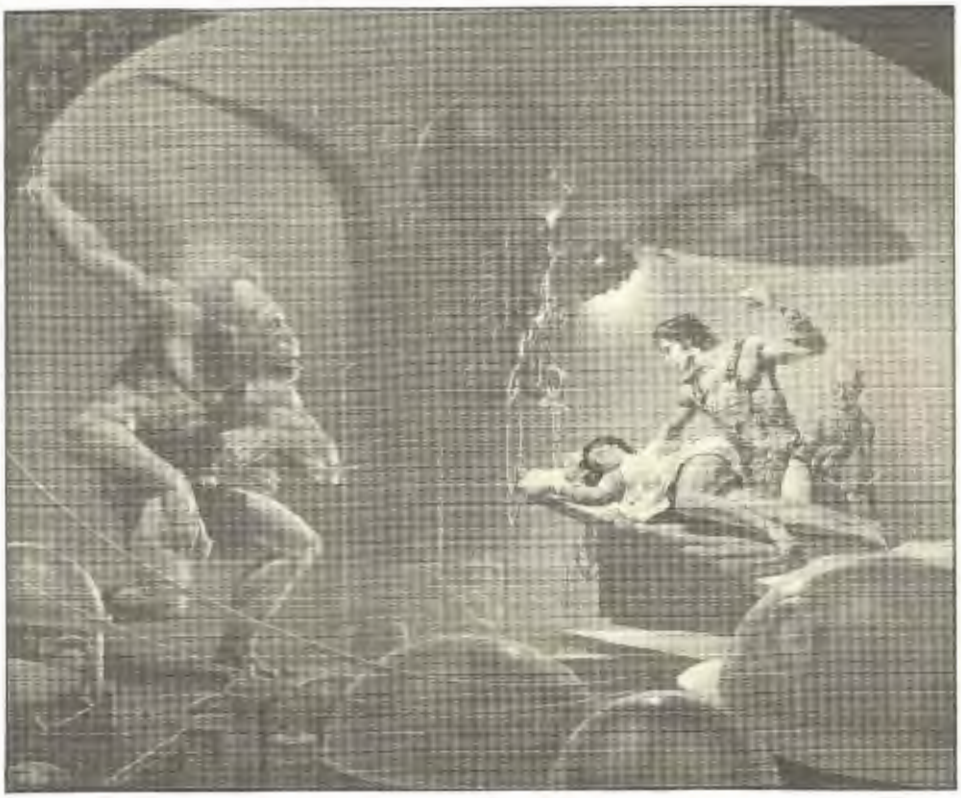

Carlo face un semn ş gărzile se apleacă asupra acestora din urmă şi cu ur gest duios de mîngîiere iş trec securile peste gîtleje Apoi izbesc brusc, sec, ca la măcelărie. Sîngele clocoteşte, capetele se desprind uşor. La picioarele mele se zbate necontrolat, cu gîtul despicat, un tînăr de numai 17 ani, care-m amintesc, avea o voce de fetiţă. Carlo se întoarce spre mine şi exclamă fericit: „Ofiţerii mei. Miracolul vieţii prin apă. Apa care creazâ viaţă prin ei acum. Unii nu pot să treacă cele nouă praguri ale somnului, pe ei îi ajutăm noi, dar ceilalţi devin ofiţeri. Apa i-a ales unul şi unul, de fiecare dată". Îmi arată plin de mîndrie botul răsfrînt al unui cap de mistreţ ce de abia deschide ochii urduroşi, dintr-o mînă prea fragilă pentru enormitatea păroasă. Privirea mi se furişează spre mîna lui stîngă, înmănuşată şi ascunsă ca de obicei sub haină. Rîde şi-mi spune: „Eşti curajos şi deştept. Cînd te vei hotărî te voi face Primul meu Ofiţer". „N-ai vrea să-mi fii Prim-Ofiţer? Prim-Ofiţer? Te voi face Primul meu Coroziv, ha, ha,ha..."

Tresar transpirat. Stau cu gura deschisă larg şi fixată cu un cadru care-mi ţintuieşte limba, în timp ce un aspirator îmi umblă prin gît să-mi curete filtrul. Oftez morocănos şi-l văd pe frate-miu fixîndu-mă îngrijorat. Încerc să protestez, dar mă opreşte autoritar:

– Da George, ştiu că astăzi durează mai mult, dar dacă ţii la faţa ta frumoasă, ai răbdare. Nenorocita aia ţi-a făcut de data asta ceaiul cu apă solidă. N-a mai respectat protocolul. Va trebui să te mai abţii cît o să mai fi pe acolo.

O moleşeală de moarte îmi circulă prin vene, iar capul mi-e străpuns de sute de cuie. Un nenorocit de fachir, înfricoşat de propria-i sculă. Apă solidă, apa vieţii şi a coroziunii. Dumnezeule mare, de ce au vrut băieţii albaştri să-mi bage pe gît apă solidă? După perioada Coroziunii Universale, aproape tot ce era apă s-a solidificat, sau mai degrabă s-a gelatinizat.

Au rămas numai anumite rezervoare în buncărele antiatomice, precum şi unele riuri şi lacuri subterane. Precum cel din peştera noastră. Oamenii care au avut norocul să găsească astfel de surse s-au izolat cu ele în cel mai mare secret. Pentru că într-un final, ceilalţi au fost obligaţi să bea apă solidă. Aşa au apărut Corozivii, tipi cu corpul ruginit, coclit, ros precum metalele ordinare. Unii încercau să şi-l cureţe, şi-o făceau mereu şi mereu, pînă ajungeau schelete corodate. Carnea se mănîncă mult mai repede decît metalul. La început au fost cîteva grupuri îngrozite, care se dădeau de ceasul morţii şi cereau ajutor de la guvern, apoi deştul de repede situaţia s-a generalizat.

Într-un tîrziu, nişte tipi au descoperit lacul anticoroziv. Protejează o vreme apoi trebuie reînnoit. Şi costă o avere. Ori ai bani serioşi, ori faci parte din vreo Corporaţie sau vreo Bandă care achiziţionează lac pentru oamenii săi, cerîndu-le în schimb aservire totală. Mulţi vorbesc, că Albaştrii sînt în spatele Mafiei lacului Anticoroziv, că de aici au avut bani pentru campania electorală şi pentru vînarea Verzilor.

Dar în acelaşi timp este Apa Vieţii. Odată ce ai băut, eşti la cheremul ei. Te ţine în viaţă atît cît vrea ea, 10 ani ori 300, după legi neştiute. Pe de altă parte, nici măcar nu poţi să mori cînd vrei. Să te schilodeşti da, să devii o bucată de carne corodată şi informă. Da, dar pînă cînd nu-ţi va mînca şi ultima moleculă de carne de pe oase, nu vei muri. Taie-ţi mîna stîngă şi prin chinurile cumplite ale celor nouă praguri ale somnului, concentrează-te asupra ei şi închipuie-ţi ceva, orice, un ciocan, o ciocănitoare, o broască sau un taur şi se va rezolva. Aşa ceva îţi va creşte la loc, dar nu o altă mînă. Iar dacă nu te poţi concentra, vei rămîne infirm.

– Gata, s-a făcut. Eşti curat. De data asta ai scăpat, mă trezeşte frate-miu cu o veselie forţată. Vezi că te aşteaptă Bătrînu'.

Dau din cap obosit. M-am săturat de jocurile astea. Uneori îi invidiez pe cei din Peşteră, pentru că au un cămin, o femeie normală numai a lor, copii, o viaţă tihnită. Ce dacă ei au părul şi pielea albă, în timp ce pielea mea e lividă şi părul grizonat? Dar nu, eu am fost antrenat, am fost operat, am fost pregătit de mic pentru asta, am deja reţeaua mea, eu îi ţin pe ei în viaţă.

Ce drepturi am eu?

Străbat coridorul principal şi-mi las pletele mîngîiate de curenţii de aer rece şi umed.

E grozav. Aer închis, dar curat, filtrat la fiecare fisură a peşterii spre exterior. Libertate, să respiri, să inhalezi cu lăcomie, fără mască, filtre, frică. Miroase a stătut, a umezeală, a brînză de pămînt a cărei duhoare ar pătrunde oriunde, a orătănii şi în primul rînd a peşte de la crescătorie. Libertatea de a mirosi. Libertatea de a privi copii cu feţe golaşe şi desculţi, alergîndu-se pe cotloane. Sau libertatea de a privi spaţiile deschise ale deşertului? De a te mişca fără opreliştl pe sutele de kilometri? De a te bate, a te droga, a vagabonda, a strivi canalarii lacomi sub cizme? Nu sînt totuşi în apele mele.

Prind unul din copilaşi şi mă las pe vine la înălţimea lui. Mă priveşte puţin cu teamă, puţin amuzat. Sînt cu toţii mai mici, mai fragili şi prea albi. A patra generaţie în Peşteră, feriţi de aerul toxic, apa solidă, alimente poluate, răutatea corozivilor, distracţiile crude ale Albaştrilor sau ale altor Benzi, dar cu ce preţ? Cîte procente de om or să mai rămînă şi în noi în final?

Aerul a început să se purifice, mizeria intră tot mai adînc în pămînt, în ape, sau se ridică spre stratul atmosferic superior, se anunţă de cîtva timp. În curînd o să umblăm fără măşti. Îi dau drumul copilului. Ce e mai bine să fac cu ei? „Tu o să fii şeful Clanului Lemnete, după ce eu o să mor", îmi spusese Bătrînu'". În tine am băgat tot ce ştiam eu: cultură şi experienţă de viaţă. Tu eşti singurul care a păstrat legătura cu exteriorul, ştii cum merg treburile, ce e mai bine pentru noi, aşa că deschide ochii şi învaţă."

Intru în încăpere. Lemnete Bătrînu' e un moşneag uriaş, impunător, dar bolnav. Lîngă el se

află și ceilalți șase capi de familie care formează Consiliul. Tata îmi susține privirea, ceilalți mă salută morocănoși. Îi spun Bătrînului despre anunțurile cu aerul, iar el zîmbește chinuit și-mi răspunde:

– Va începe iar să plouă. Dar Doamne, ce ploaie va fi! Tot cerul ăla verde de care mi-ai povestit se va întoarce pe pămînt și va arde pielea, va mînca piatra clădirilor, va topi culturile. Vor veni vremuri și mai grele. Avem o informație de aur pe care Guvernul se pare că nu vrea s-o difuzeze. Preferă trei sferturi din populație moartă, decît panică și mișcări sociale. Vinde informația George, vinde-o pe bani grei. Iar cine nu te va asculta, va plăti cu vîrf și îndesat. Noi, slavă Domnului cu Peștera noastră!

Tace și-și încrucișează brațele. Respiră sacadat, obosit de efort. Așteaptă: Reîncep a-i povesti, întîi despre Inițierea Ofițerilor Mătăsari, dar omit să-i spun despre propunerea lui Carlo, oricum tipu-i sărit de pe axă și numai nebunii pot accepta așa ceva. Apoi îi povestesc de Leni și de băieții albaștri și îi înmînez cilindrul sigilat. Își pleacă ochii încercănați și oftează. Barba albă i se sprijină pe piept, ridicîndu-se în ritmul respirației. De ce-mi vine să fug?

– Du-te înapoi la frate-tău și spune-i să-ți curețe și plămînii. Leni ți-a tăiat masca și ai cam inhalat aer poluat, îmi șoptește ca atunci cînd eram mic și îmi dădea o sarcină "ca pentru mine".

– Poate că a fost ruptă în timpul bătăii!

– Exclus, tăietura e făcută cu calm, bine calculată. Ă vrut să-ți vadă pielea albă, neatinsă de coroziune. După ce te tratează, întoarce-te să discutăm.

Cerul este mai verde ca oricînd. Clădirile se ridică junglă fantomatică, mucegăită și năclăită. Cei cîțiva trecători parcurg piața Primăriei cu pași repezi și ochi ascunși. Pentru că așa e în democrație, nu? Băieții albaștri mă fixează stăruitor, din ce în ce mai curioși, staționarea mea prelungindu-se peste limita răbdării lor.

Băieții albaștrii. Bătrînu' mă anunțase că cilindrul conține un Ordin de Evacuare. Nu specifica ce să evacuăm, dar se prinsesără de la obrazul meu curat că stăm lîngă o sursă de apă lichidă. Cît știu pe lîngă, rămîne de văzut. Asta este deci miza mai mare decît afacerile cu mătăsarii, decît lemnul care constituie averea noastră. Mă interesasem la reformiștii din Guvern și n-aveau idee despre afacere. Evacuarea a fost concepută doar de Primar și cîțiva cățel albaștrii de-ai lui. Iar Primarul, în afară că e albastru, în rest lucrează singur. Da, un tip și jumătate, plin de resurse și surprize. Trebuie să vedem care are surpriza mai mare.

Exact cînd o patrulă se hotărăște să se distreze un pic cu mine, apare tipul cu steaua în frunte care-mi dăduse mesajul, din clădire, face un semn discret și patrula trece pe lîngă mine de parcă nici nu exist.

– Te-ai mișcat repede.

– Nu-mi place să las lucrurile nelămurite.

– Noi sîntem gata să mergem.

– E o problemă, ordinul de evacuare nu merge. Sîntem pe proprietatea noastră.

– Nu e nici o problemă. Domnul Primar va emite imediat un ordin de expropriere.

– Așa, pur și simplu...

– Nu mă freca la icre guriță, că te bășic. Trafic de droguri, comerț ilegal cu lemn, furt din averea publică, vă înfund pe toți de nu vă vedeți.

– Bine, să zicem că mi-o faci mie, atunci cum mai ajungi la ai mei?

Tipul hohotește scurt și răgușit , ca un porc înjunghiat:

– Aici te-ai fript barosane. Curvulița ți-a băgat în ceai agentină, o chestie care ți-a vopsit mațele. Te-am

urmărit prin radar pînă la voi acolo în munți. Poiana Ursului îți spune ceva?

Tac, înghițind greu rahatul. Cîte chestii mi-a băgat știoarfa-n ceai și eu ca un nesimțit n-am prins nimic.

– De ce ați pus-o să-mi facă ceaiul cu apă solidă?

– Asta nu-i treaba noastră. Ți l-a făcut ca de obicei. Dă-i drumu' acum, pînă mîine dimineață trebuie să mă întorc cu rezultatul la dom'Primar.

– În drum spre gară trebuie să trec pe la un prieten. Luați-o înainte dacă vreți și ne întîlnim acolo, îi zic firesc și dau să mă întorc, dar mîna lui grea îmi prinde umărul și mă ține pe loc. După cîteva secunde de tăcere transpirată îmi spune:

– Nu, lasă, te însoțim. Da' să nu faci pe șmecheru'.

O iau înainte, pe traseul prestabilit. Cunosc drumul la perfecție, nu trebuie decît să-mi reglez ritmul la orar. Capul mi-e plin de cuie zornăitoare care mă amețesc. Nu sînt un nenorocit de fachir erou, dar am sînge-n mine să mă bat pentru ai mei. În fond, pentru asta am fost antrenat o viață.

N-am nevoie decît de puțină aritmetică să-mi revin: de ce mi-a pus Carlo apă solidă în ceai? De fapt, e vorba de o adunare simplă-ca Prim Ofițer al Generalului Mătăsarilor ar trebui să îi devin loial, ceea ce înseamnă și loialitatea clanului meu, adică obținerea vasalității Lemneților, pentru care s-au pîrît mulți. Iar ca să devin Ofițer trebuie să trec la Inițiere, ceea ce e posibil numai dacă sînt dependent de apa solidă. Deci, cum spuneam, o adunare foarte simplă. Dar Carlo nu cunoaște cu adevărat semnificația cuvîntului loialitate. Asta o să-l învăț eu.

Avansez cu grijă pe ultimul bulevard. Al treilea colț, la dreapta,, un gang larg cu înfloriturii din piatră bandajate în mîzgă, o curte pătrată, din colțul ei se ridică fum dintr-o grămadă de plastic ars. Fum negru, înecăcios, infracțiune contra securității statului, de la 10 la 15 ani închisoare. Albaștrii se opresc bănuitori. În mijlocul curții apare singur Carlo, urmat de patru dulăi cu capete negre, pătrate, de taur, cu colții verzi și îmbălșați, corpuri împlătoșate și gheare de oțel la laba stîngă din față.

Conform planului mă arunc la pămînt și mă rostogolesc spre gard, simțind că cineva mi-a repetat gesturile. Mă opresc cu o bufnitură de picior în gard, mă întorc și într-adevăr, șeful albaștrilor cu un reflex formidabil îmi imitase gesturile. Dau să-l lovesc, dar rămîn paralizat- mîna stîngă a lui Carlo e ridicată în fața celorlalți Albaștrii, neînmănușată, etalînd hidos un cap de femeie cu obrajii lăsați, piele solzoasă și o coamă de păr din șerpi și ochii...Mă feresc de ei în ultima clipă, sesizînd că Albaștrii au împietrit în cele mai stupide poziții. Medusa, mai apuc să gîndesc, cînd pumnul tipului cu stea în frunte mă izbește direct în gură și instinctiv mă întorc cu spatele să mă apăr de celelalte lovituri, pe care însă nu le mai primesc.

Mă ridic tremurînd, cu spatele la Carlo și măsor curtea cu grijă. Dulăii îi sfîșie pe Albaștrii împietriți și recunosc laba dreaptă a dulăului care-i scoate măruntaiele cu ghearele de oțel, tipului cu stea în frunte.

– Nu te mai uita la ei, mă trezește vesel din coșmar, Carlo. Ei n-au reușit, dar tu vei reuși Prim Ofițerule, sînt sigur de asta.

Da, eu voi reuși, va trebui să reușesc, pentru că un cîine, cît o fi el de fioros, nu poate totuși să conducă destinele unui clan, nu-i așa?

Hai George, înainte de vizita la Primar, să bem un ceai pentru alianță. De acum, dușmanii tăi vor fi și dușmanii mei, mă invită Carlo.

Și eu accept ceașca știind că-i cu apă solidă și imaginîndu-mi ce față trebuie să fi făcut frate-miu cînd a descoperit că am dezafectat filtrul din gît. Pentru că lor nu le-am spus decît că voi rezolva problema. Unele lucruri trebuie să le faci singur și nu trebuie să le pui un preț. Pentru că uneori nu există un preț. Dar pînă atunci, trebuie să aflu cu ce se mănîncă MEDUSA!

Premiul II ALTANTYKRON '94
POVESTIRE

ULTIMA ORĂ

Asociaţia GENEZE organizează sîmbătă, ac., ora 11 la *Galeriile de Artă Buzău* întîlnirea festivă a cenaclului POZITRONIC.

Cu acest prilej va fi lansat oficial -

Fan-Magazinul SF Pozitronic.

Programul manifestării mai cuprinde:

- lansare de carte
- constituirea bibliotecii Nemira
- lansare JSF
- expoziţie de artă plastică
- decernarea premiilor concursurilor de artă plastică şi proză scurtă SF „GENEZE '94"

NOTĂ:

Pentru concurs se mai primesc lucrări pînă pe data de 1 decembrie, ac, la OP 1, CP 24, 5100, Buzău.

Povestirile vor avea max. 6 pagini dactilo.

Nu sînt admise lucrări publicate sau premiate.

Pentru concursul de artă plastică se primesc lucrări în nr. nelimitat avînd formatul max. A3, care vor fi expuse în sala de desfăşurare a manifestării în ziua de 3 dec., începînd cu ora 9.

ULTIMA ORĂ

Black Charlie

Gordon R. DICKSON

Mă întrebaţi ce este arta... Vă aşteptaţi să am un răspuns logic gata pregătit, ca vechi colindător al muzeelor şi galeriilor, cu creştetul plin de fire albe... Dar nu e chiar atît de simplu.

Ei bine, ce este arta? Timp de patruzeci de ani am examinat, admirat, simţit şi iubit nenumărate obiecte fasonate în chip de suporturi ale speranţei pentru ceea ce spiritele iluminate numesc artă – şi totuşi, sînt incapabil să răspund în mod direct acestei întrebări. Un profan ar răspunde imediat: frumuseţea. Dar arta nu este neapărat frumoasă. Uneori e urîtă. Alteori e grosolană. Adesea e incompletă.

Am recurs, la fel ca majoritatea oamenilor cînd e vorba să ia hotărîri, la simţire pentru a judeca arta. Cunoaşteţi problema simţirii. Să zicem că descoperiţi ceva – o bucată dintr-o statuie sau, mai curînd, un crîmpei de piatră, gravat şi colorat de vreun om preistoric. Îl priviţi. Mai întîi nu e nimic, doar reproducerea abia dusă pînă la jumătate a unui animal sălbatic, mai slabă chiar şi decît a unui copil de şcoală primară din zilele noastre.

Dar, încet, în timp ce o ţineţi înaintea ochilor, imaginaţia răzbate prin piatră şi prin timp, înapoi spre acel om însuşi, chircit înaintea peretelui peşterii sale, şi deodată ajungeţi să vedeţi, în locul obiectului prăfuit pe care-l aveţi în mînă, ceea ce a văzut chiar el în ceasul creaţiei sale. Vă pomeniţi privind, dincolo de reproducerea fizică, la minunata realizare a imaginaţiei lui.

Aceasta, dar, se poate numi artă – indiferent sub ce formă ciudată apare – această vrajă care înlătură toate golurile dintre artist şi tine însuţi. Pentru ea, nici o distanţă şi nici o diferenţă nu e prea mare. Ascultaţi un exemplu din propria mea experienţă.

Acum cîţiva ani, cînd colindam lumile noi în calitate de cumpărător pentru una din binecunoscutele noastre instituţii de artă, am primit un mesaj de la un om pe nume Cary Longan, cerîndu-mi să vizitez, dacă pot, o planetă numită Lumea lui Elman, pentru a examina cîteva statuete de vînzare.

Mesajele soseau rareori direct la mine. De obicei mi le transmitea instituţia pe care o reprezentam la momentul respectiv. Dar de vreme ce lumea în chestiune era aproape, fiind în acelaşi sistem solar cu planeta pe care tocmai o vizitam, am spaţiografiat că voi veni. După ce mi-am lichidat restul de afaceri, am luat o navă interplanetară şi, peste cîteva zile, coboram pe Lumea lui Elman.

Mi s-a înfăţişat ca o planetă foarte crudă, nouă într-adevăr. Portul în care am coborît era, după cum aveam să aflu, unul dintre singurele două accesibile navelor spaţiale de mare distanţă. Iar oraşul ce-l înconjura de-abia dacă depăşea cu puţin mărimea unui sat. Longan nu mă aştepta la cosmoport, aşa că am luat un taxi pînă la hotelul unde îmi rezervasem cameră.

În aceeaşi seară, anunţătorul apartamentului meu sună, apoi vorbi, comunicîndu-mi un nume. Am deschis uşa pentru a mă găsi în faţa unui bărbat înalt, oacheş, cu păr negru, netuns şi ochi verzi-căprui, tulburaţi.

– Domnul Longan? am întrebat.

– Domnul Jones? replică. Mută în mîna stîngă cutia de lemn nelăcuit pe care o adusese şi ne-am strîns mîna. Am închis uşa şi l-am condus spre un scaun.

Depuse cutia, fără să o deschidă, pe o masă joasă pentru cafea aflată între noi. Abia atunci l-am observat hainele aspre, de hăţişuri, pantalonii şi tunica din plastic bej. De asemenea, un aer stînjenit, de om nefamiliarizat cu uzanţele orăşeneşti. Ciudat soi, pentru un intermediar de opere de artă.

– Spaţiograma dumneavoastră, i-am spus, nu era foarte clară. Instituţia pe care o reprezint...

– Le am aici, mă întrerupse, punîndu-şi mîna pe cutie.

Am privit-o uimit. Nu avea mai mult de o jumătate de metru pătrat şi cam douăzeci de centimetri grosime.

– Acolo?! L-am privit din nou, începînd să mă simt cuprins de bănuieli. Ar fi trebuit poate să fiu mai precaut faţă de acel mesaj direct, nemijlocit de Pămînt. Dar ştiţi cum e – ceva ca o pană la pălărie cînd te pomeneşti căutat personal.

– Spuneţi-mi, domnule Longan, i-am întrebat, de unde aveţi aceste statui?

Mă privi uşor sfidător.

– Un prieten de-al meu le-a făcut.

– Un prieten? am repetat – şi trebuie să recunosc că mă simţeam tot mai nemulţumit. Nu e chiar plăcută o asemenea păcăleală.

– Pot să vă întreb dacă acest prieten al dumneavoastră a vîndut pînă acum ceva?

– Păi, nu... răspunse nesigur Longan. Suferea vizibil – dar şi eu sufeream, cînd mă gîndeam la timpul pierdut.

– Înţeleg, am spus, ridicîndu-mă. M-aţi pus să fac un drum costisitor pentru a-mi arăta cine ştie ce lucrare de amator. La revedere, domnule Longan. Şi luaţi-vă, vă rog, şi cutia cînd plecaţi.

– N-aţi mai văzut niciodată aşa ceva!

Se uita la mine aproape cu disperare.

– Nici nu mă îndoiesc, am răspuns.

– Priviţi. O să v-arăt... Bîjbîi cu degetele la cîrligul cutiei. De vreme ce tot aţi venit pînă aici, măcar să vă uitaţi.

Cum nu părea să existe nici o cale de-al da afară, decît eventual cerîndu-i portarului să-l arunce pe scări, m-am aşezat din nou, fără nici un chef.

– Cum se numeşte prietenul dumitale? l-am întrebat.

Degetele lui Longan ezitară pe cîrlig.

– Black Charlie, răspunse, fără să mă privească.

– Mă scuzaţi, am replicat. Black... Charles Black?

Ridică spre mine nişte ochi absolut sfidători şi scutură din cap.

– Doar Black Charlie, spuse, cu un calm neașteptat. Exact așa cum sună. Black Charlie.

Și continuă să moșmondească la cutie.

L-am urmărit mai degrabă dubios pînă cînd reuși în fine să desfacă nitul grosolan din lemn, lucrat de mînă, care ținea cutia închisă. Era pe punctul să ridice capacul, cînd păru să se răzgîndească. Întoarse cutia și o împinse pe măsuță, spre mine.

Lemnul era dur și aspru sub degete. Am deschis cutia. Înăuntru erau cinci mici despărțituri, fiecare conținînd cîte o bucată de gresie cu granulație fină, de forme diferite dar totodată imposibil de înțeles.

M-am holbat la ele, apoi l-am privit din nou pe Longan ca să văd dacă nu e vreo glumă premeditată. Dar ochii lui erau cît se poate de serioși. Încet, am început să scot pietrele din cutie și să le aliniez pe masă.

✠

Le-am studiat una cîte una, încercînd să găsesc vreun sens formelor lor. Dar nu era nimic acolo, absolut nimic. Una semăna vag cu o piramidă regulată. Alta dădea impresia tulbure a unei figuri ghemuite. Tot ce-aș putea spune mai favorabil despre celelalte e că prezentau o oarecare asemănare deconcertantă cu genul de pietre pe care le culeg oamenii pentru a le folosi drept presse-papiers-uri. Totuși, la toate se lucrase în mod evident. Fiecare purta urme vizibile de daltă. Și, în plus, fuseseră șlefuite pe cît de bine se puteau șlefui asemenea pietre ușoare și aspre.

Am ridicat privirea spre Longan. Ochii săi străluceau de nerăbdare. Mă simțeam complet dezarmat de descoperirea sa – sau ceea ce credea el că ar fi o descoperire. Am încercat să fiu cinstit față de acceptarea acesteia de către el ca artă. Evident, nu era mai mult decît loialitatea față de un prieten, un prieten, fără îndoială, la fel de necunoscător ca și el într-ale artei. Am vorbit cît am putut de amabil:

– Ce speră prietenul dumitale să fac cu aceste lucruri, domnule Longan?

– Nu cumpărați obiecte pentru muzeele de pe Pămînt? mă întreabă.

Am dat din cap; apoi am ridicat piesa care semăna cu un animal ghemuit și am întors-o în mîini.

– Domnule Longan, lucrez în acest domeniu de mulți ani...

– Știu, mă întrerupse. Am citit despre dumneavoastră în ziar cînd ați sosit pe planeta vecină. De aceea v-am scris.

– Înțeleg. Ei bine, lucrez de mult timp, după cum spuneam, și cred că mă pot lăuda că știu cîte ceva despre artă. Dacă ar exista artă în aceste ciopliturі ale prietenului dumitale, aș fi în stare să o recunosc. Și nu sînt.

Mă privi cu ochi mari, uimiți.

– Sînteți... ...Nu asta vreți să spuneți. Sînteți supărat pentru felul cum v-am adus aici.

– Îmi pare rău. Nu sînt supărat, și exact asta vreau să spun. Aceste pietre nu numai că nu sînt bine lucrate, dar nu este nimic valoros în ele. Nimic! Cineva ți-a amăgit prietenul cum că ar avea talent. Îi vei face un bine spunîndu-i adevărul.

Se holbă la mine cîteva minute bune, ca așteptînd ceva care să atenueze verdictul. Apoi, dintr-o dată, se ridică și străbătu camera din trei pași mari, privind încordat pe fereastră. Mîinile sale bătătorite se încleștau și descleștau spasmodic.

L-am lăsat să se liniștească. Apoi am început să așez pietrele înapoi în despărțiturile lor din cutie.

– Îmi pare rău, i-am spus.

Se răsuci pe călcîie și veni spre mine, aplecîndu-se din toată înălțimea sa costelivă pentru a mă putea privi în față.

– Vă pare? spuse. Vă – pare?

– Crede-mă, i-am răspuns cu sinceritate. Îmi pare rău.

Așa și era.

– Atunci o să faceți ceva pentru mine? Vorbele-i năvăliră din gură ca un torent. Veniți cu mine și-i spuneți lui Charlie ceea ce mi-ați spus mie? Îi duceți dumneavoastră vestea asta?

– Dar... am vrut să protestez, să mă eschivez, însă ochii săi torturați, la șase degete de-ai mei, îmi opriră cuvintele în gîtlej. În regulă, am spus.

Aerul i se revărsă din piept cu un suspin lung.

– Mulțumesc... O să mergem mîine. Nu știți ce înseamnă toate acestea. Vă mulțumesc.

Am avut timp destul să-mi regret hotărîrea, atît în timpul nopții cît mai ales în dimineața următoare, cînd Longan m-a sculat în zori, mi-a dat un rînd de haine ca ale sale, pentru hățișuri, inclusiv o pereche de cizme impermeabile înalte, și m-a împins într-un aparat de zbor de tip vechi încărcat cu tot soiul de unelte din echipamentul locuitorilor hățișurilor. Dar o promisiune e o promisiune – și m-am resemnat să mi-o țin.

Am zburat spre Sud de-a lungul unui lanț muntos înalt, pînă ce am ajuns la o zonă de coastă, într-un loc părînd să fie delta unui fluviu uriaș. Acolo, am început să coborîm – spre adîncul meu dezgust. Nu am cine știe ce atracție pentru climatele calde și umede și nu puteam concepe ca un om să trăiască de bună voie în asemenea condiții.

Aparatul coborî lin pe un mic ochi liber de apă și Longan îl conduse spre malul cel mai apropiat, o masă de bălării înalte și cafenii și mîl moale. Personal nu m-aș fi încrezut în solul acela îmbibat de apă, care parcă abia aștepta să mă înghită, dar Longan păși pe țărm cu destulă încredere și l-am urmat. Mîlul cedă, băltoace mici îmi răsăriră în jurul tălpilor. O duhoare fierbinte de vegetație în descompunere îmi izbi nările. Sub o pătură de nori, subțire dar uniformă, cerul arăta alb și bolnav.

– Pe aici, spuse Longan luînd-o la dreapta.

L-am urmat de-a lungul unei cărări, pînă într-un luminiș mic, mlăștinos, cu colibe emisferice din crengi împletite, tencuite cu mîl, risipite ici și colo. Și, pentru prima oară, îmi trecu prin minte că Black Charlie ar putea fi și altceva decît un pămîntean expatriat – că ar putea fi, într-adevăr, un băștinaș al acestei planete, deși nu auzisem să mai existe oameni pe celelalte lumi. Cu capul învîrtindu-mi-se, l-am urmat pe Longan pînă la intrarea uneia dintre colibe, unde se opri și fluieră un semnal.

Nu-mi mai amintesc acum ce anume m-am așteptat să văd. Ceva vag umanoid, în orice caz. Dar ceea ce apăru prin poarta colibei ca răspuns la fluieratul lui Longan era mai mult un fel de lutru mare cu labe musculoase, încovoiate, la capătul celor patru membre unduitoare ce-i serveau drept picioare. Avea trupul complet acoperit cu păr negru, lucios și umed. De vreun metru și ceva lungime, fără coadă vizibilă și cu un gît lung, ca de șarpe. Creatura trebuie să fi cîntărit între cincizeci și șaptezeci și cinci de kilograme. Capul, susținut de gîtul acela lung, era deasemenea alungit și îngust, ca al unui cocker de lux, acoperit cu același păr negru, cu ochi sclipitori și inteligenți și o gură prelungă.

– El e Black Charlie, spuse Longan.

Făptura mă privi; i-am înfruntat privirea. Am devenit dintr-o dată conștient de absurditatea situației. Ar fi fost greu pentru oricine să vadă în ființa aceea un sculptor. Adăugînd și nevoia, obligația, de a-l convinge că nu era sculptor – și, dacă-mi permiteți, nu mă puteam aștepta să știu un singur cuvînt din limba lui – rezulta ceva ca o alăturare între Pelion și Ossa în farsa unui nebun. M-am întors spre Longan, cu o iritare firească:

– Uite ce e, cum crezi că i-aș putea spune acestei...

– Înțelege, mă întrerupse Longan.

– Vorbirea? am întrebat neîncrezător. Vorbirea omenească?

– Nu, scutură el din cap. Dar înțelege acțiunile.

Se întoarse brusc și se afundă printre bălăriile ce înconjurau luminișul, pentru a reveni imediat cu două obiecte arătînd ca niște gogoși uriașe. Îmi întinse una dintre ele.

– Stați jos, spuse, așezîndu-se și el. M-am supus.

Black Charlie – nu găseam nici un alt mod să-l numesc – se apropie și am șezut toți trei laolaltă. Charlie se chircise pe jumătate pe coapsele sale de abanos. În tot acest timp, ținusem în mîini cutia ce-i conținea sculpturile, iar acum, odată ce ne așezaserăm, ochii săi scînteietori o priveau țintă.

– În regulă, spuse Longan, dați-mi-le mie.

I-am trecut cutia, care atrăgea ochii lui Charlie ca un magnet. Longan o luă sub un braț și arătă cu celălalt spre locul unde amerizaserăm. Apoi brațul i se ridică în aer într-un cerc lent, dar energic, și arătă spre Nord, în direcția din care veniserăm.

Black Charlie fluieră pe neașteptate. O notă ciudată, ca strigătul unui cufundar – un sunet îndepărtat și trist.

Longan se bătu pe piept, ținînd cutia cu o mînă. Apoi bătu în cutie și arătă spre mine. Îl privi pe Black Charlie, mă privi din nou pe mine, apoi puse cutia în mîinile mele încremenite.

– Uitați-vă la ele și dați-mi-le înapoi, spuse cu voce înceată. Împotriva voinței mele, l-am privit pe Charlie.

Ochii săi îi întîlniră pe-ai mei. Ochi stranii, lichizi, negri, neomenești, ca două mici discuri de smoală. A trebuit să-mi mut privirea în altă parte.

Sfîșiat între sentimentul de nebunie și o simpatie reală pentru făptura ce aștepta, am deschis cu gesturi stîngace cutia și am ridicat pietrele din compartimentele lor. Una cîte una, le-am răsucit în mîini și le-am pus înapoi. Am închis cutia și i-am înmînat-o lui Longan, clătinînd din cap, fără să știu dacă Charlie va înțelege acest semn.

O vreme, Longan doar stătu și se uită la mine, cu cutia în mîini. Apoi, încet, se întoarse și o așeză, tot deschisă, în fața lui Charlie.

Charlie nu reacționă în prima clipă. Capul său, în vîrful gîtului aceluia lung, coborî deasupra compartimentelor, adulmecîndu-le. Apoi, pe neașteptate, buzele i se traseră înapoi, dezvelind niște dinți lungi, în formă de cuțit. Cu gingășie, apucă între ei pietrele și le scoase una cîte una din cutie. Le prinse cu labele dinainte, întorcîndu-le pe toate părțile, ca pentru a le găsi defectele. În cele din urmă, o ridică pe una dintre ele – era cea care se asemăna cu un animal ghemuit – și, cu dinții săi strălucitori, operă cîteva mici modificări pe suprafața ei. După care mi-o întinse mie.

Neavînd încotro, am luat-o în mîini și am examinat-o. Schimbările nu o făcuseră să se apropie cu nimic de ceva ușor de recunoscut. Am fost silit să i-o dau înapoi, cu o nouă clătinare din cap, și o tăcere apăsătoare se instală între noi.

Căutasem cu disperare o cale de a-i explica, prin intermediul pantomimei, motivele refuzului meu. Acum îmi veni o idee. M-am întors spre Longan.

– Poate să-mi aducă o piatră nelucrată?

Longan se întoarse spre Charlie și făcu o serie de mișcări sugerînd că ar smulge ceva și mi-ar aduce mie. Un moment, Charlie stătu nemișcat, ca

gîndindu-se la acest lucru. Apoi intră în colibă și se întoarse după puțin timp cu o bucată de piatră de mărimea mîinii mele.

Aveam la mine un mic cuțit de buzunar, iar piatra era moale. Am ridicat-o spre Longan și l-am privit pe el, apoi piatra. Folosindu-mi cuțitul de buzunar, am cioplit o caricatură grosolană și noduroasă a lui Longan așezat pe gogoașă. Cînd am terminat, am pus-o alături, neînsemnata bucată de piatră cioplită lîngă omul viu.

Black Charlie privi, apoi se apropie de mine... și, privindu-mă atent în față, strigă ușurel, o singură dată. Cu mișcări atît de bruște încît am rămas uimit, se întoarse, luă cu dinții piatra cioplită de mine și dispăru în colibă.

Longan se ridică țeapăn, ca un om care a stat prea mult în aceeași poziție.

– Asta a fost, spuse. Să mergem.

Ne-am croit drum pînă la aparat și am decolat din nou, în direcția orașului și a navei spațiale care avea să mă ducă departe de lumea aceea irațională. Pe cînd începeau să se înalțe munții, departe sub noi, am furat cu coada ochiului spre Longan, care stătea lîngă mine, la comenzile aparatului. Chipul îi era încremenit într-o expresie de nefericire apatică.

Întrebarea mi se desprinse de pe buze înainte de a fi avut timp să mă gîndesc dacă era sau nu înțelept să o pun.

– Spune-mi, domnule Longan, Black Charlie a avut vreo... ăăă... pretenție deosebită asupra prieteniei dumitale?

Omul mă privi aproape stupefiat.

– „Pretenție"! aruncă. Apoi, după o scurtă pauză în care păru să-mi cerceteze trăsăturile pentru a se asigura că nu glumesc:

– Mi-a salvat viața.

– Oh, am răspuns, înțeleg.

– Înțelegeți, da? Dacă v-aș spune că s-a întîmplat imediat după ce terminasem să-i măcelăresc perechea? Știți că și ei se împerechează pe viață?

– Nu, n-am știut, am răspuns prostește.

– Mereu uit că oamenii nu știu, spuse cu o voce amară; n-am spus nimic, sperînd că dacă nu insist va spune mai mult. După un timp, vorbi din nou:

– Planeta asta nu e prea grozavă...

– Am observat. N-am prea văzut fabrici și uzine. Pînă și sora ei – lumea de unde tocmai am venit – e mult mai populată și dezvoltată.

– Nu-i cine știe ce aici, continuă. Minerale, nu. Climatul e rău, cu excepția platourilor. Solul nu face două parale.

Tăcu. Părea că-i vine foarte greu să spună ceea ce urma.

– A prosperat, totuși, în domeniul comerțului cu blănuri.

– Blănuri?

– De-ale semenilor lui Charlie, urmă, umblînd fără rost la comenzile aparatului. Vînătorii i-au hăituit o vreme, înainte de a ști. Făceam și eu parte dintre ei.

– Dumneata!!!

– Eul vocea îi era plată. Mă descurcam bine, pînă am prins-o pe soția lui Charlie. Înainte de asta nu avusesem probleme cu ei. Umblă mult prin mlaștini. Dar, acum, eram aproape de sat. Tocmai o lovisem în cap cînd m-am pomenit cu tot tribul năvălind asupra mea... Vocea îi slăbi, apoi își reveni: M-au ținut sub pază cîteva luni. În acest timp, am învățat multe. Am aflat că sînt inteligenți. Am aflat că Black Charlie îi oprise să mă omoare pe loc. Se pare că intuise că eram o ființă rațională și că, dacă ar putea vorbi cu mine, am reuși să ne alăturăm spre a pune capăt războiului. (Rîse, cu o notă amară). Îi numeau „războaie", Charlie și-ai săi.

Tăcu. Văzînd că nu mai spune nimic, am

insistat:

– Şi ce s-a întîmplat?

– Pînă la urmă mi-au dat drumul. Şi m-am dus să mă lupt pentru ei. Să-l lămuresc pe comisionarul trimis de pe Pămînt. Am obţinut recunoaşterea lor ca fiinţe inteligente. Am pus capăt vînătorii şi hăituielilor.

Tăcu din nou. Încă mai zburam prin înaltul Lumii lui Elman, sub soarele ce străpunsese în sfîrşit norii, revelînd pămîntul de sub noi ca pe o uriaşă hartă verde în relief.

– Înţeleg... am spus într-un tîrziu.

Longan mă privi tăcut, nemişcat.

Am coborît în oraş.

Am părăsit Lumea lui Elman a doua zi, absolut convins că nu aveam să mai aud vreodată de Longan şi de Black Charlie. Cîţiva ani mai tîrziu, acasă la New York, am primit vizita unui membru al Serviciului Extern din Guvern. Era un om svelt, brunet, şi vorbea fără ocolişuri:

– Nu mă cunoaşteţi, spuse; i-am privit cartea de vizită: Antonio Walters. Eram Deputat Colonial pe Lumea lui Elman la vremea cînd aţi trecut pe-acolo.

L-am privit surprins. Uitasem cu totul de Lumea lui Elman.

– Da...? am întrebat, simţindu-mă cam derutat, incapabil să găsesc altceva mai potrivit de spus. I-am învîrtit în mîini cartea de vizită de mai multe ori, holbîndu-mă la ea, ca un om în pierdere. Ce pot face pentru dumneavoastră, domnule Walters?

– Ni s-a cerut de către guvernul local al Lumii lui Elman să vă găsim, domnule Jones. Cary Longan e pe moarte...

– Pe moartel am exclamat.

– Tumoare pulmonară, din nenorocire, răspunse Walters. Se contractează în mlaştini. Doreşte să vă vadă înainte de-a muri – şi, de vreme ce-i sîntem adînc recunoscători pentru munca pe care a depus-o ani de zile în folosul băştinaşilor, vi s-a rezervat un loc pe o navă-curier a guvernului care pleacă spre Lumea lui Elman de îndată – dacă doriţi să mergeţi.

– Păi, eu... am ezitat. Un bun-simţ firesc mă împiedica să refuz. Va trebui să-mi anunţ superiorii.

– Desigur, răspunse.

Din nefericire, aranjamentele pe care le-am avut de făcut au constat doar în cîteva telefoane de afaceri şi împachetarea bagajelor. Între noi fie vorba, eram între două călătorii. Ca un voiajor cu experienţă, pot în orice moment să o iau din loc cu minimum de probleme. Am mers cu Walters pînă la Portul Guvernamental din Nordul New Jersey-ului, unde m-au luat în primire autorităţile.

După mai puţin de o săptămînă, stăteam lîngă patul lui Longan, în spitalul aceluiaşi oraş pe care-l vizitasem cu ani înainte. Omul nu mai era de-acum decît un schelet, aproape mort, cu toată vitalitatea sa de altădată pierdută, abia putînd să scoată cîteva cuvinte în răstimpuri. M-am aplecat pentru a-i putea prinde silabele şoptite de buzele ofilite.

– Black Charlie... şopti.

– Black Charlie, am repetat. Da, ce-i cu el?

– A făcut ceva nou... Sculptura aceea a dumneavoastră l-a determinat să-nceapă a reproduce diferite lucruri. Tribului său nu-i place...

– Nu?...

– Ei... şopti Longan, nu înţeleg. Nu e normal, în felul în care văd ei... Le este teamă...

– Vrei să spui că sînt superstiţioşi în privinţa sculpturilor lui? am întrebat.

– Cam aşa ceva. Ascultaţi... e un artist...

Am tresărit în sinea mea la auzul ultimului cuvînt, însă m-am abţinut din consideraţie pentru muribund.

– ...un artist. Îl vor omorî pentru asta, acum, că eu mă duc... Dumneavoastră, totuşi, îl puteţi salva...

– Eu?!?

– Dumneavoastră! vocea lui suna ca un vînt foşnind printre frunze uscate. Dacă vă duceţi acolo... faceţi acest ultim lucru pentru el... arătaţi-vă impresionat... atunci li se va face teamă să se atingă de el... Dar grăbiţi-vă... fiecare zi e tot mai aproape...

Puterile îl părăsiră. Închise ochii, şi muşchii încordaţi ai pieptului i se relaxară cu un şuierat uşor ce-i ieşi dintre buze. Sora mă grăbi să ies din cameră.

Guvernul local m-a ajutat. Am fost surprins, şi nu puţin emoţionat, să văd cît de mulţi oameni îl cunoşteau pe Longan. Cîţi îi admirau încercările de a se răscumpăra faţă de localnici ajutîndu-i în toate felurile posibile. Am localizat pentru mine tribul lui Charlie pe o hartă şi m-au trimis cu un pilot care cunoştea regiunea.

Am coborît pe acelaşi petec de mîl. M-am dus singur spre luminiş. Cu bălăriile brune încă înconjurîndu-l ca nişte ziduri, locul nu vădea nici o schimbare, în schimb coliba lui Charlie părea dărîmată şi părăsită. Am fluierat şi-am aşteptat. Am strigat. În cele din urmă, m-am aplecat şi m-am tîrît în patru labe înăuntru. Dar acolo nu era nimic înafara unei grămezi de pietre amorfe şi-a unui mănunchi de buruieni uscate. Simţindu-mă înghesuit şi incomod, căci nu prea sînt obişnuit cu asemenea sporturi, am dat înapoi, pentru a mă pomeni înconjurat de o gloată.

Părea că toţi ceilalţi locuitori ai satului ieşiseră din colibe pentru a se reuni în faţa celei a lui Charlie. Erau agitaţi, învîrtindu-se în jur şi fluierîndu-şi din cînd în cînd unul altuia la ureche pe acea unică notă joasă, plîngătoare, singurul sunet auzit de mine vreodată din gura lui Charlie. În cele din urmă, nervozitatea păru să scadă, grupul dădu înapoi şi un individ păşi spre mine. Mă privi drept în faţă un moment, apoi se întoarse şi porni încet spre marginea luminişului.

L-am urmat. Părea singurul lucru pe care-l aveam de făcut. Şi, în acel moment, nu mi-a trecut prin minte că m-aş putea teme.

Ghidul meu mă conduse adînc printre bălării, apoi dispăru brusc. Am privit în jur surprins şi nehotărît, pe jumătate domic să mă întorc, urmînd cărarea de bălării doborîte pe care o croisem în anevoioasa mea înaintare. Atunci însă, un fluierat slab se auzi pe aproape. Am mers înainte şi l-am găsit pe Charlie.

Zăcea pe o coastă, într-un mic cerc de bălării culcate la pămînt. Era prea slăbit ca să mai facă altceva înafară de a-şi înălţa capul şi-a mă privi, căci trupul îi era însemnat tot, şi cruciş şi curmeziş, de crestăturile unor răni adînci din care se scurgea încet un sînge întunecat, inundînd trestiile pe care era întins. Mi-am dat seama ce anume cauzase acele răni. Văzusem, în gura lui Charlie, dinţii ca nişte cuţite ai neamului său. Un val de mînie răbufni în mine şi m-am aplecat să-l iau în braţe.

L-am ridicat uşor, căci oasele lor sînt cartilaginoase, iar carnea le e mult mai uşoară decît a noastră. Cu el în braţe, m-am întors şi mi-am croit drum înapoi spre poiană.

Ceilalţi mă aşteptau. M-am uitat la ei, şi furia mi se stinse ca flacăra unei lumînări. Nu aveam ce urî. Ei nu îl urîseră pe Charlie. Mai degrabă se temuseră de el – şi singura lor crimă fusese ignoranţa.

S-au dat înapoi din calea mea şi l-am dus pe Charlie pînă la intrarea colibei sale. Acolo l-am aşezat jos. Pieptul şi mînecile jachetei îmi erau îmbibate de fluidul întunecat al trupului său şi am văzut că sîngele nu i se închega ca al nostru.

Mi-am scos cu sîngăcie cămaşa şi, rupînd-o fîşii, am făcut o încercare sărmană de a-i bandaja carnea sfîşiată. Dar sîngele continua să curgă în ciuda primului meu ajutor. Charlie, ridicîndu-şi cu mare efort capul, trase cu dinţii de bandaje, fără forţă, aşa că am renunţat şi le-am luat deoparte.

M-am aşezat lîngă el, simţindu-mă rău, neputincios. În ciuda grijii şi eforturilor lui Longan, în ciuda tuturor descoperirilor ştiinţifice ale speciei mele umane, sosisem prea tîrziu. Paralizat, am stat şi m-am uitat la el întrebîndu-mă de ce nu putusem veni cu o zi mai devreme.

Din această împietrire auto-acuzatoare m-au smuls încercările lui Charlie de-a se tîrî în colibă. Prima mea reacție a fost de a-l reține. Dar părea să fi regăsit, undeva, o rămășiță a puterii ce-l părăsea – și a stăruit. Văzînd aceasta, m-am răzgîndit și, în loc să-l opresc, l-am ajutat. S-a tîrît înăuntru, cu puterile vizibil abandonîndu-l.

Nu mă așteptam să-l mai văd revenind. Am crezut că-l cheamă cine știe ce instinct ancestral, că va muri atunci și acolo. Dar, după cîteva momente, am auzit dinăuntru un sunet ca un zornăit de pietre – și, numaidecît, începu să se tîrască înapoi. Ajuns pe jumătate afară, puterile îl părăsiră. Zăcu nemișcat timp de un minut, apoi fluieră slab.

M-am apropiat și l-am tras afară. Își întoarse capul spre mine, ținînd în gură ceva ce-am crezut la început că e un cocoloș de mîl uscat.

I l-am luat și am început să-l curăț de pămînt cu unghiile. Aproape imediat, granulele și suprafața pietrei pe care o folosea la sculpturile sale începură să iasă la iveală – și mîinile începură să-mi tremure atît de tare încît a trebuit să pun o clipă piatra jos pentru a mi le putea stăpîni. Pentru prima oară îmi deveni limpede importanța acestor lucruri pe care le mușcase și mestecase spre a le da o anumită înfățișare.

În acel moment, am jurat că indiferent ce formă bizară va avea această ultimă și cea mai mare creație a sa, voi face tot posibilul spre a-i obține un loc într-un muzeu respectabil, ca autentică operă de artă. La urma urmei, fusese gîndită cu cinste și executată cu dragostea care nu ține seama de greutatea muncii, numai să ajungă a-și atinge țelul.

Și atunci, restul de mîl se desprinse în mîinile mele. Am văzut ce era și-aș fi putut să rîd și să plîng în același timp. Căci, din toate formele pe care le-ar fi putut alege pentru a lucra în piatră, se oprise la cea pe care nici un critic n-ar fi selecționat-o ca opțiune a unui artist din neamul său. Nu alesese o plantă sau un animal, structură sau formă naturală din preajmă, pentru a-și exprima dorul înșetat al spiritului. Nici una dintre acestea nu o alesese – ci, cu dureroasă stîngăcie, modelase din piatra ușoară și granulată o imagine – statueta unui om stînd în picioare.

Și știam cine era acela.

Charlie își ridică de pe pămîntul însîngerat capul și privi spre locul unde aștepta mașina mea de zburat. Nu sînt un om intuitiv, dar, atunci cel puțin, am fost în stare să înțeleg semnificația unei priviri. Dorea să plec cît vreme el era încă viu. Dorea să mă vadă plecînd, ducînd cu mine obiectul pe care-l făurise. M-am ridicat în picioare, cu statueta în mînă, și am pornit aproape împleticindu-mă. La marginea luminișului m-am oprit și m-am uitat înapoi. Încă mă mai privea. Ceilalți continuau să se țină departe de el. Și nu cred că aveau să-l mai supere.

Așa că mi-am văzut de drum.

Dar mai este un lucru de spus. Mult timp după ce m-am întors de pe Lumea lui Elman, nu m-am uitat la grosolana statuetă. Nu doream să o văd, pentru că știam că vederea ei nu va face decît să-mi confirme ceea ce știusem de la bun început, că toate dorurile și suferințele din lume nu pot crea artă acolo unde nu există har, unde nu este vizualizare autentică. Dar, după un an, în timp ce-mi puneam în ordine mărunțișurile din birou, pentru că eu cred în sistem și în ordine și pentru că mi-era rușine de mine de-a o fi ținut ascunsă atîta vreme, am scos statueta din sertarul de jos al biroului, am dezvelit-o și am așezat-o pe suprafața lustruită a mesei.

Eram singur în birou în acel moment, la sfîrșitul zilei, cînd soarele după-amiezei, năvălind roșu prin fereastra înaltă din spatele mesei, poleia tot ce se afla între pereții mei cu o lumină limpede, de chihlimbar. Mi-am trecut degetele peste suprafața grăunțoasă a pietrei și am ridicat-o pentru a o privi.

Și atunci, pentru întîia oară, am văzut, am văzut prin intermediul pietrei, imaginea din dosul ei, am văzut ceea ce văzuse Black Charlie, cu ochii lui Black Charlie, cînd se uitase la Longan. Am văzut oamenii așa cum îi vedeau cei din neamul lui Black Charlie și am văzut ce însemnau lumile oamenilor pentru Black Charlie. Și, deasupra tuturor, covîrșindu-le pe toate, am văzut arta așa cum o vedea Black Charlie, prin ochii săi strălucitori și străini – am văzut frumusețea pe care o căutase cu prețul vieții. Și o găsise.

Dar, mai mult ca orice, am văzut că statueta aceea grosolană era Artă.

Încă un cuvînt. În mijlocul noroiului și bălăriilor din mlaștină, ținusem sculptura în mîini și-mi promisesem mie însumi că această operă va fi într-o zi expusă. Ca urmare a acelui moment de adevărată înțelegere din birou, am făcut tot ce-am putut pentru a o plasa, mai întîi cu ajutorul instituției pe care o reprezentam, apoi cu altele care mă știau drept un cunoscător reputat.

Dar n-am putut găsi nici un amator. Nici unul, deși toți aveau în sinea lor încredere în mine, nu era dornic să expună o lucrare atît de ne-arătoasă, doar pe temeiul unei istorii de care singur eu puteam garanta. Există oameni, în fiecare instituție, care nu sînt decît gata oricînd să strige „Ți-ai și găsit!". Ani în șir, am încercat fără succes.

În cele din urmă, am renunțat și-am vîndut statueta, împreună cu alte cîteva ciudățenii, unui comerciant minor, prezentîndu-i-o drept un obiect a cărui istorie nu o cunoaștem.

Curios, statueta a justificat credința mea în ceea ce este esența artei, găsindu-mi un loc ea însăși. Am urmărit-o, de la negustor, un timp, și am reîntîlnit-o pe Pămînt nu demult. Există o foarte respectabilă galerie de artă pe această planetă care are o expoziție extinsă permanentă de figurine primitive de origine amerindiană.

Iar statueta lui Black Charlie se află printre ele. Nu voi spune nimănui care este, nici unde anume.

În românește de
Mihnea COLUMBEANU

STEEL BEACH
(Gens de la Lune)
de John VARLEY
ed. Denoel, Presences, 666 p., 180 ft

În principiu, colecţia „Presences" a editurii Denoel este destinată unui public care nu este pasionat de SF, din acest motiv, o bandă albă cu litere negre este adăugată coperţii precizînd „Huxley revisite" (tr. „Huxley revizuit). În realitate, referinţa este la adresa lui Robert Heinlein, citat şi revizuit... dar cum acesta nu face parte din categoria „scriitorilor cultî"...

Romanul ezită între a fi o utopie sau un roman picaresc, oscilînd mai mult către ultima variantă, din cauza modului de organizare a ideilor, a firului acţiunii, suspans, etc. Dar şi ceea ce urmează nu este lipsit de interes. Totul se petrece pe Lună, după un timp în care extratereştrii ostili au distrus complet bunul şi bătrînul Pămînt. Se trăieşte pe suprafaţa astrului nopţii, sub supravegherea unui ordinator central, care este deservit de o adevărată armată de roboţi pitici, ce se ocupă cu vindecarea oamenilor de cancer sau cu repararea sistemului nervos al acestora, asigurîndu-le astfel o longevitate care se măsoară în secole. De altfel, biologia permite practicarea celor mai sîngeroase sporturi, jucătorii fiind ulterior „reparaţi" complet. Aceeaşi biologie facilitează schimbări repetate de sex într-o singură existenţă, pînă la alegerea unei neutralităţi complete. O sectă l-a canonizat pe Elvis Presley şi utilizează dinozaurii, reconstituiţi genetic, ca furnizori de carne pentru „steacks", negociind cu ecologiştii numărul de capete ce poate fi sacrificat anual, astfel încît „şeptelul" acestora să nu fie afectat. Parcurile reconstituie far-westul, permiţînd uitarea timpurilor moderne. În acest decor, un ziarist bîntuit de crize existenţiale, descoperă o serie de documente istorice despre modul cum s-a schimbat lumea, îşi schimbă la rîndul lui sexul în încercarea de a înşela vigilenţa ordinatorului central. Aceste documente îi oferă material pentru cîteva romane şi un număr consistent de nuvele, care le oferă „în vrac" cititorilor. Peste toate acestea, un puşti care se plimbă fără nici un rost, descoperă carcasa unei nave interstelare, niciodată folosită (şi botezată bineînţeles, Heinlein) şi o încarcă cu o adevărată armată de nonconformişti şi „disfuncţionali" ai ordinatorului, declanşînd un adevărat război cu acesta.

Impresia cititorului este aceea că autorul a avut ca primă intenţie să scrie mai multe texte separate, în locul acestui volum enorm, nu prea bine structurat, ale cărui prime zeci de pagini sînt un adevărat amestec, o mînă de idei şi situaţii. Dar după aceea, se găseşte în paginile sale cam tot ce şi-ar dori un amator de science-fiction, fără a avea să se plîngă de nimic.

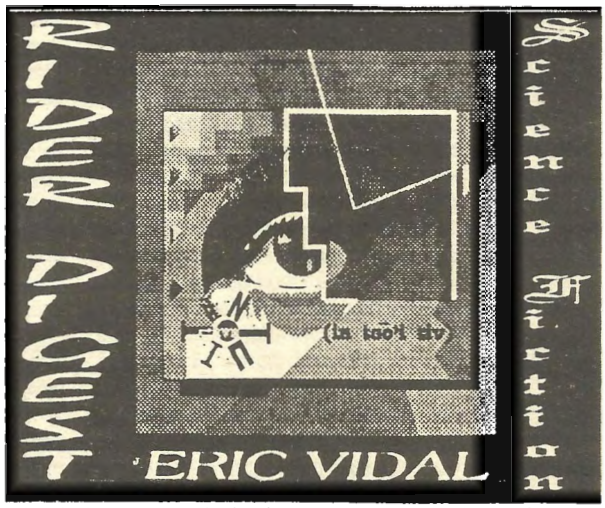

Numărul mare de publicaţii: cărţi, reviste, ziare şi fanzine, indiferent de genul abordat, l-a adus pe americani în situaţia de a nu mai putea face faţă „ofertei" de lectură. Demonstrînd încă o dată spirit de iniţiativă, ei au fost primii care au venit cu ideea unor reviste care să cuprindă selecţia celor mai reuşite „texte" publicate, în variantă prescurtată, fiindcă cititorii nu dispun de suficient timp pentru a lectura miile de titluri şi pagini ale operelor clasice sau a recentelor apariţii.

Rubrica va fi „alimentată" de către domnul ERIC VIAL, profesor de istorie la Universitatea Aix-en-Provence, pasionat de science-fiction şi prieten bun al „Jurnalului SF". Munca la catedră şi redactarea lucrării de doctorat l-au îndepărtat în ultima vreme de fandomul francez şi a amînat pentru un oarecare timp publicarea unui fanzin apreciat. Dar a găsit ceva timp spentru a trimite, special pentru JSF aceste rezumate.

Traducere şi prezentare:
Nicolae C. Ariton

The Turing Option (La probleme de Turin)
de Harry HARRISON & Marvin MINSKY
ed. Laffont, 666 p., 169 ft

Într-un centru de cercetări, un supradotat în informatică a pus la punct o maşină cu adevărat inteligentă. Dejucînd toate măsurile de securitate, un grup de bărbaţi pătrunde în laborator, îi ucid pe cei prezenţi şi pun mîna pe robot. Supradotatul supravieţuieşte, dar un glonte i-a spulberat o parte din creier. Va fi ţinut în viaţă, fiind transformat într-un fel de cyborg cu creierul parţial artificial. Aflat în această situaţie începe o adevărată luptă pentru a-şi recăpăta amintirile şi reîncepe cercetările asupra invenţiei, supravieţuieşte şi ajută ancheta asupra celor care organizaseră masacrul şi încearcă să scape de o supraveghere apăsătoare a militarilor. Şi, bineînţeles, reuşeşte în toate încercările sale.

Harry Harrison, vulpoi bătrîn în ale scrisului, din opera căruia amintesc doar „Soylent Green", ştie să construiască un text literar, mizînd pe coarda sensibilităţii, utilizînd toate trucurile meseriei, plasînd cu inteligenţă scenele de acţiune, organizînd suspansul, totul semănînd foarte bine cu scenariul unui serial televizat. Nu este mereu foarte original, dar este eficace, nu se încurcă şi nu-l ameţeşte suspansul. Apoi, ştie să folosească şi un pic de umor, şi cîteva consideraţii de bun simţ asupra crimelor comise din considerente de stat, în numele democraţiei. Marvin Minsky, co-autorul romanului, este un savant de mare renume, un cercetător dar şi un „vulgarizator de ştiinţă" plin de talent. Iar povestea este construită în aşa fel încît să poată să explice funcţionarea inteligenţei, indiferent dacă este umană sau artificială, precum şi să descrie o operaţie de microchirurgie pe creier (la modul interesant), ceva la nivelul tehnicii de viitor.

Hard-scince este peste tot prezent, reuşind să fie şi pasionant, graţie capacităţilor autorilor, care au utilizat un personaj puternic, cu o biografie detaliată, cu care cititorul simpatizează dar, cu care, îi este dificil să se identifice.

Le manuscrit du Saint Sepulcre
de Jaques Neirynck
ed. Cerf, 325 p.

Pentru un editor specializat în editarea de cărţi religioase (şi foarte ecumenice), acest roman poate pare departe de preocupările unui amator de science-fiction. Şi poate chiar aşa este...

Punctul de plecare, este data Reînvierii, mai ales existenţa giulgiului cu urmele corpului crucificat. Punctul de sosire îl reprezintă alegerea unui Papă elveţian, purtînd numele de Jean XXIX, o aluzie clară la Papa polonez actual, cu referire la monarhia pontificală şi democraţie. Între ultimile două, autorul ne povesteşte despre restaurantele din Roma, datarea cu carbon 14, despre evangheliile apocrife, despre redactarea unei evanghelii canonice, despre experienţe la frontierele morţii, seminarii de terapie de grup care îl ajută pe californieni să înfrunte ideea morţii (a lor sau a celor apropiaţi), manuscrisele de la Marea Moartă, documente istorice care vorbesc despre mormîntul lui Cristos.

Apoi, cei trei eroi, doi fraţi şi o soră, pe nume Theo, Emmanuel şi Colombe, care ne trimit la o altă trinitate. Primul, premiul Nobel pentru fizică, este de-a dreptul obsedat de exactitate în tot ceea ce face, ca un adevărat elveţian, al doilea este preot şi doar un tratament pe bază de celule de foetus îl poate salva de la moarte, Colombe este psihiatru în Statele Unite, dar nu ezită să se încurce cu un gigolo din Roma...

Explicaţiile, numeroase, nu sînt niciodată prea didactice, dar înscriu cartea în categoria romanului de vulgaritate ştiinţifică, care a trecut de la Jules Verne şi a ajuns la specialiştii american de hard-science. Povestea se derulează precum un thriller tehnologic, punînd biserica faţă în faţă cu modernul (mai ales din punct de vedere medical), dar mai ales în faţa propriilor dogme, intrînd ,în final, în structura politică a Vaticanului, într-un adevărat politic-fiction.

De multe ori, autorii de literatură generală, care apelează la SF fără să înţeleagă prea bine particularităţile genului, ignorînd elemente importante, fac gafe ridicole. În acest caz, este vorba de o realizare originală, avînd la bază o cultură care nu are nici o legătură cu SF tradiţional, dar, care îi poate surprinde pe amatorii science-fiction şi să le facă plăcere.

VICEVERSA

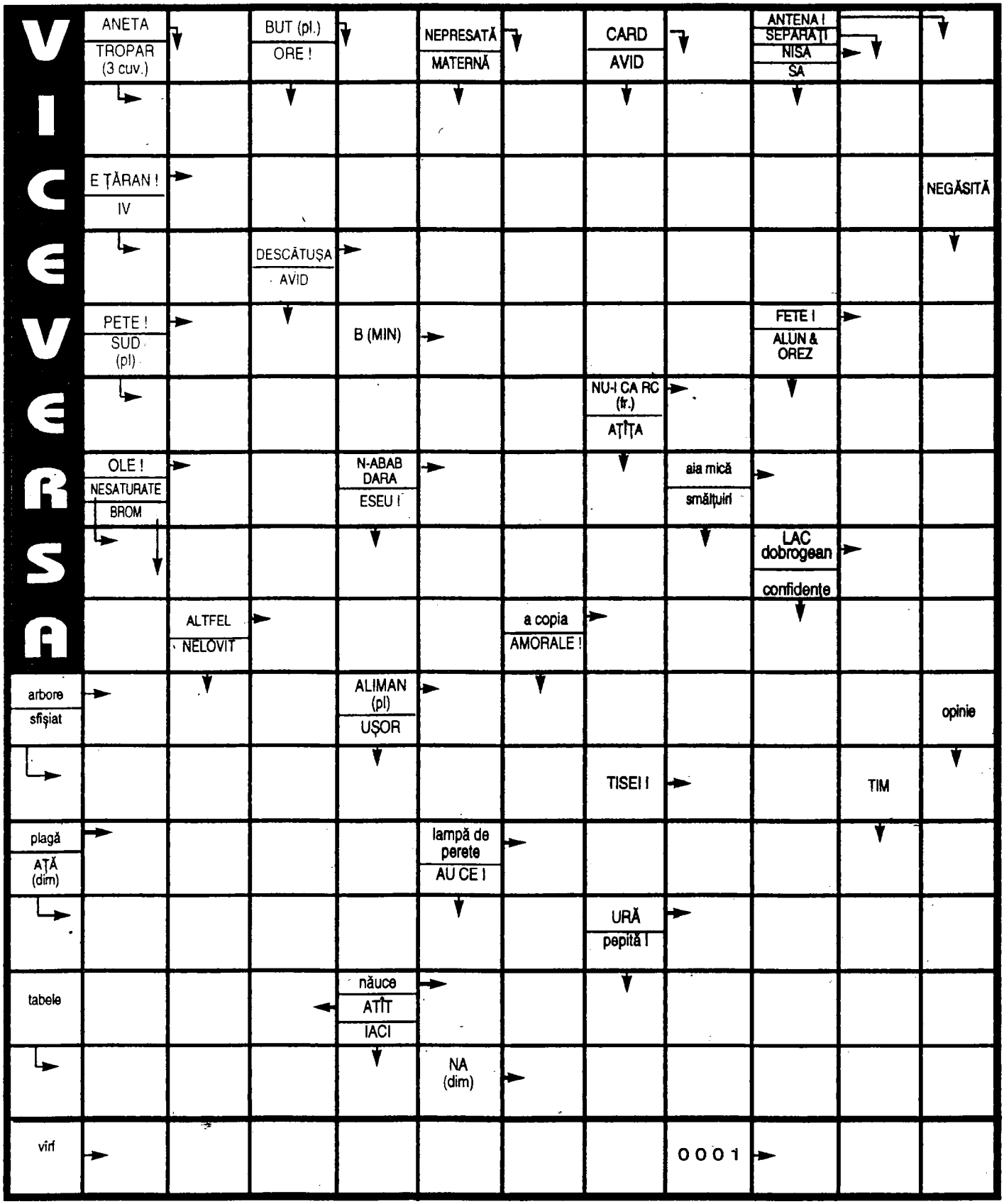

Soluțiile integramei „PLANETE ȘI SATELIȚI“

BA-E-CAM-R-LALEA-ATIC-MIMAS-SIRIA-O-AR-RODIER-RL-ASANAT-M-BUM-AM-NOUE-NEPTUN-NE-BAR-URIT-NA-O-CARE-APUS-SURI-U-A-MP-E-TAL-IAL-OLT-STI-NE-IERTA-SA-EP-BNR-EUROPA-I-IO-ORT-ATINE-PAIR-URANUS-DE-MARTE-UDA

Soluțiile la VICEVERSA se vor trimite pînă la data de 7 dec., data poștei. Premianții vor fi anunțați în numărul 101.

NICU GECSE

DARKMANA

Cu: Liam Neeson
Frances Mc Dormand
Larry Drake
Scenariul: Chuck Pharmer
după un story de Sam Raml
Regia: Sam Raml

Se trage mult şi fără folos cu tot felul de arme. De cîte ori se produce un astfel de film *Al Capone* sughiţă şi se uită cu nostalgie din cazanul său cu smoală spre noi. Uneori plînge. Şi asta numai pentru că moştenitorii meseriei sale trag cîte zece mii de gloanţe după cîte un inamic să-i termine. Cam asta ar însemna

Darkman.

Pretenţios ar fi numai la cascade şi efecte speciale, dar mai ales la primele. Dacă stuntman-ii au luat bani groşi de la producători, atunci să ştiţi că nu i-au luat de pomană.

Probabil că intenţia celor care au plătit a fost să construiască un megafilm, în genul celor în care Schwarzeneger îşi etalează

'MAGIN' MUZICUŢĂ

talentele. Că a ieşit sau nu, mi-e şi frică să vă spun. Mai bine judecaţi singuri.

Iată pe scurt acţiunea:

Datorită unei bande, un cercetător, la locul lui, cunoaşte o altă lume. Se alege cu trupul ars, însă supravieţuieşte. Prietena lui însă îl crede mort. Doarme, mănîncă, mă rog, subzistă ca un cîine, pînă găseşte o hală părăsită unde treptat apare un calculator, o instalaţie întreagă de maşini electronice, soluţii chimice, ce mail de toate. Ca şi cum în Statele Unite toate astea ar fi pe drumuri, numai cercetător să fii şi să ştii să le faci funcţionale.

Darkman al nostru îşi confecţionează nişte măşti, adică instalaţia lui copiază fidel nişte măşti, cu aceleaşi detalii antropometrice ca ale celor care îi schimbaseră cîndva viaţa, dar neajunsul era că ele nu rezistau decît 99 de minute. De ce 99? Nu ştiu. Şi **Darkman** începe războiul cu gangsterii.

ATÎT!

În film mai apare un tip care colecţiona degete, pe care le amputa cu o foarfecă specială de tăiat capetele trabucelor. *Halal de mama lui!*

Don Simon

PE LUNGIMEA DE EMISIE A COSMOSULUI

Radio „Europa-Nova" are în program, de un an încoace, două emisiuni ce ar putea interesa pe oricare dintre iubitorii SF-ului din zonă: „Galaxia SF" *(ştiri din fandom, critică literară muzică progresivă, apariţii editoriale, iar din cînd în cînd le aduce în faţa urechilor cîte un ins care ştie tot despre SF - apropo ce-i ăla SF?)* şi „Fantastico - Ştiinţa" menită să-i satisfacă pe amatorii de paleoastronautică, ştiinţe de frontieră şi fenomene U.F.O. Ambele emisiuni sînt realizate de MARIAN MIHAI.

Ca să pună capac, postul de televiziune purtînd acelaşi nume *(or fi rude)* ameninţă cu o nouă emisiune de SF al cărei cuprins are cîte ceva din celelalte două, adică şi ştiri din fandom şi ştiinţe de frontieră şi noutăţi editoriale. Noutăţile constau în prezentarea unor imagini de la consfătuirile SF şi prezentarea unui serial SF.

EUROPA-NOVA

Să sperăm că „Europa - Nova" nu se va opri aici, ci se va transforma într-un post cu specific SF, spre deplina mulţumire a fanilor de lîngă Prut şi, poate, emisiunile vor circula pe casete.

Isabela Ion

Primul robot cu faţă umană

„Ieri roboţii nu aveau decît muşchi, azi
ei au fost dotaţi cu creier, iar mîine vor avea emoţii.
Sau cel puţin le vor simula".

Aceste cuvinte aparţin lui Famio Hara părintele primului robot cu faţă umană. Pornind de la reproducerea muşchilor faciali, care dau expresia unei feţe, specialistul japonez a realizat un cap electromecanic capabil să reproducă şase emoţii diferite: fericirea, surpriza, furia, teama, dezgustul şi tristeţea.

La exterior capul reprezintă mulajul unei tinere; sub un strat superficial de silicon se află mecanisme care modifică poziţia sprincenelor, pleoapelor, buzelor şi obrajilor la comanda unui ordinator.

Realizarea lui Hara poate părea fantezistă, dar va căpăta importanţă practică pe măsură ce roboţii vor părăsi uzinele şi vor pătrunde în viaţa de toate zilele a oamenilor.

După săptămînalul „Magazin" nr. 46

Concurs SUPER NOVA

I - Don Simon - *Kaos*
II - Andrei Valachi - *Copilul din porumb*
III - Ana Maria Negriţă - *Sincronicitate I*
Menţiune - Liviu Surugiu - *Mîinile lui Solomon*
Premiul Prima Verba - Florin Popescu (Iaşi) - *Podul*
Premiul cotidianului Ultima Oră (Bacău) -
Pompilian Tofilescu - *Paradisul vine agale de sus*
Juriul a fost format din: Ovidiu Bufnilă, Dragoş Cojocaru, Michael Haulică, Florin Mircea Tudor, Dan Popescu şi Mihai Samoilă.

ŞEDINŢA COMITETULUI DE CONDUCERE AL FNTSF

Ordinea de zi:
1. discutarea ieşirii clubului Quo Vadis? din FNTSF
2. EUROCONUL 1995
3. Revelionul SF

Hotărîri :
1. Vicepreşedinte organizator - Petrică Paraschiv (Nova 5,5 Galaţi); Vicepreşedinte responsabil cu presa şi relaţiile externe - Lucian Merişca (Quasar - Iaşi);
2. De la cei 500 000 de mii estimaţi la ultima şedinţă s-a ajuns la suma de 1 milion lei, 10% din această sumă reprezintă comisionul Federaţiei; se pare că vor fi trei autocare -120 locuri;
3. Singura propunere este cea a lui M. Donea - 130 000 lei (vezi JSF anterior)

„OM MURI ŞI OM VEDEA"

*Doi ani au nins peste mormîntul lui Dan **şi-a treia zăpadă din iarnă numai pe-al treilea îl ninge.***

Urcăm pieziş dealul Galatei - rude, prieteni, oameni care l-au iubit şi oameni care nici măcar nu l-au cunoscut.

tăcere ... lumînări ... covrigi ... ţuică ...
zăpada care prima dată lipseşte ...
vîntul şuierînd frunzele ...

Cioburi din Dan mi se înfig în lacrimi şi plîng şi-i aprind o lumină la tîmplă şi-i las ceva să citească şi-l mor ca să-l pot renaşte în mine.

INSPIR LUMINĂ EXPIR IUBIRE

Rostesc mantra Lui şi cuvintele sacre îmi dau pentru o vreme putere. Şi le mai spun o dată şi încă o dată de parcă nu mi-ar ajunge o lacrimă spartă.

şi-i linişte, linişte, linişte...

Adrian Bănuţă

PRESA PE SCURT

Strict Secret nr. 239

Dacă sînteţi scriitor de SF (fie genlu neînţeles aflat la debut, fie din „valuri" mai vechi) vi se recomandă să semnaţi cu pseudonim străin, în speranţa că, traduşi fiind de voi înşivă, veţi putea primi leuţi mai mulţi atunci cînd veţi fi publicaţi. Dacă aveţi noroc sau ... proptele. Dacă nu aveţi talent la scris puteţi desena, sau puteţi să-i dezorganizaţi/dezinformaţi pe ceilalţi. Profesorul Cărăşel, spre exemplu, are copyright de la conaţivii săi Arthur Conan Dow şi Harry T. Francia, pe care-i traduce frenetic de cîţiva vreme. În acest nr. autorul face o dedicaţie Alinei (probabil Asaftei sau Popov) ceea ce ne emoţionează gîndurile. Trimiterile la indeterminism, cu care ne îmbie cele două proze, ne amintesc şi 9 de Werner Heisenberg, de principiul incertitudinii (al nedeterminării) studiat pe la fizica (hm) cuantică, de şcoala de la Copenhaga şi de

impreciziile de terminologie ale „traducătorului". PS O ştire de ultim moment ne lămureşte că „Alina" este o veche piesă pop a formaţiei Savoy.

Nicu Gecse